

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

Výroční zpráva
Národní technické knihovny

2009

NTK 1

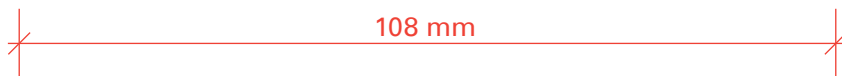
09/09

Výroční zpráva
Národní technické knihovny

2009 Univers 65 Bold 10' / 13'

10 mm <

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

2010

patitul

> 20 mm

118 mm × 190 mm

Výroční zpráva Národní technické knihovny

2009 Univers 65 Bold 20' / 26'

titul

10 mm <

39 ř / 13' 57 ř / 9'

^ 20 mm

108 mm × 507' (178,858 mm)

© Národní technická knihovna 2010

ISSN 1804-5464

ISBN 978-80-86504-23-0

Úvod	7
Hlavní knihovník	10
Akvize	12
Správa katalogu a ANL	14
Správa autoritních souborů	16
Základní služby	18
Správa fondu	20
Meziknihovní výpůjční služby	22
Činnost Servisního centra VPK	22
Referenční a řešeršní služby	24
MMS	25
Oborová brána TECH	26
VISK	28
Ochrana a správa fondů	29
Revize knihovních fondů	31
Obsahová prověrka fondů	32
Projekty a inovace	33
Podpora rozvoje software Aleph	33
Národní úložiště šedé literatury	34
Digitální Národní technická knihovna	35
E-book on Demand	36
SFX	37
e-DA (e-Document Archive)	37
Polytematický strukturovaný heslář	38
Stáže studentů knihovnických a dalších odborných škol	39
Spolupráce s organizacemi a systémy	40
ISSN	40
EUNIS-CZ	41
090909 – devítkový den D	43
Milníky roku 2009	44
Vzdělávací centrum	45

Příprava provozu Národní technické knihovny	46
Příprava budovy a jejího provozu	46
Smluvní vztahy s vysokými školami	47
Nájemci v NTK	48
Informační a komunikační technologie	49
Hospodaření NTK	51
Finanční prostředky na V a V	
a ostatní účelově poskytnuté prostředky	54
Programy reprodukce majetku	56
Péče o zaměstnance	57
Organizační struktura	59
Statistiky	61

Vážení čtenáři,
před vámi leží velmi speciální výroční zpráva. Nejen tím, že to je poslední výroční – nebo přesněji řečeno půlroční – zpráva Státní technické knihovny, která sídlila v Klementinu, a současně první – také půlroční – zpráva její nástupkyně, nové Národní technické knihovny sídlící v nové budově v Dejvicích. Obávám se, že suchá řeč čísel a faktů jen málo vypoví o tom, jak knihovna prožívala finále dlouholetých příprav na velkou proměnu vrcholící transformací tradiční, byť jednoznačně na své klienty orientované instituce ze stísněných prostor Klementina do moderní, otevřené a technologicky velmi dobře vybavené nové instituce v úžasné budově. Nechci se rozepisovat, jak knihovna několik posledních let vedla vlastně dvojitý život: na jedné straně se snažila dostat své pověsti knihovny zaměřené na služby náročného klientele a na druhé straně připravovala, v tichosti, skoro se chce říci v utajení, podstatné změny. Ty se týkaly toho nejcennějšího, co knihovna má: knihovnických fondů a především lidí, samozřejmě vedle výstavby nové budovy. Nejspíše to ani nebylo záměrné utajení, jen ten dvojitý život celou knihovnu do té míry zaměstnával, že na nějakou výraznou propagaci nebylo ani pomyslení, natož volné síly.

Zatímco výstavbě se věnovala s plným nasazením jen zcela malá skupinka, posledních několik let většina knihovny se energicky připravovala na zcela nové uspořádání knižních fondů a služeb: šlo o to, na jedné straně připravit co největší počet svazků na umístění ve volném výběru a na druhé straně připravit personál na zcela jinou proporcii lidí v „zázemí“ a v přímém kontaktu s klienty. To znamenalo intenzivní práce ve dvou letních „pracovních táborech“, kdy celá knihovna opatrovala knihy určené do volného výběru jednak etiketami RFID, jednak štítky s kódem Kongresové knihovny zvoleným pro rozmístění na regálech volného výběru. A na druhé straně postupné školení, přípravy a reorganizace, jak v technických službách (katalogizace, akvizice, revize), tak ve službách klientům.

Řečeno chronologicky, vypadal rok 2009 takto: do konce února běžel v Klementinu ještě téměř „normální“ provoz s plnými

službami (ve zkuškovém období vysokých škol), v březnu a v dubnu vrcholily přípravy na stěhování fondu i výpočetní techniky (elektronické služby běžely po celou dobu jen s minimem přepínání ze serverů v Klementinu na nové stroje nainstalované a ověřené v předstihu v Dejvicích), v květnu a v červnu se stěhovalo: celkem asi 31 kilometrů svazků z depozitáře ve Lhotě u Dolních Břežan a z Klementina, několik stovek uživatelských počítačů, kopírek, něco málo nábytku a nakonec i lidé. Ti, kdo se přesunuli do Dejvic, se okamžitě vrhli na zakládání knih do volného výběru. Asi je třeba vysvětlit, že zatímco ve skladech jsou kvůli co nejekonomičtějšímu využití prostoru knihy stavěny jen do několika málo řad podle druhu a velikosti a v nich uspořádány podle pořadí, v němž do knihovny přišly (v tomto uspořádání se vyznaží jen skladníci, a to jen s pomocí katalogu), ve volném výběru jsou knihy uspořádány tematicky a podle takových srozumitelných pravidel, aby je čtenář snadno našel. To znamená, že jejich pořadí na regálech skladu (jak byly převezeny z depozitářů a z Klementina) nemá vůbec nic společného s tím, v jakém pořadí budou stát ve volném výběru. Podle seznamů, simulujících obsah jednotlivých regálů ve volném výběru (díky perfektní přípravě systémových knihovníků) bylo nutno „vzobrat“ každý jednotlivý svazek podle skladištních signatur. Téhle zábavě se věnovala převážná většina knihovníků celý červenec a srpen a dokázali ke dni otevření připravit do volného výběru přes čtvrt milionu svazků (to znamená naplnit regály téměř na polovinu maximální využitelné kapacity); každého svazku se v tom procesu lidská ruka dotkla několikrát. Ani oddělení informačních technologií se nenudilo: obnovit všechny služby, jak jsme na ně byli zvyklí v Klementinu v úplně novém prostředí, se podařilo bez větších zádrhelů. Zatímco oddělení marketingu a vzdělávání se seznamovalo s novými prostorami a technologiemi, správa budovy doladovala smlouvy s nájemci garáží, kavárny, prodejny počítačů a „bižuterie“, ekonomicko-správní odbor musel vzít do evidence desítky tisíc kusů nábytku, strojů a dalšího vybavení, a tak dále, a tak dále. Přestože všechno bylo velmi zodpovědně připravené předem, řekl bych, že v létě 2009 si v knihovně nikdo nemohl stěžovat na nedostatek příležitosti

vyniknout při řešení neočekávaných drobných zádrhelů a hledání nejefektivnějších cest k vyřešení úkolu. A tak se nám zdálo zdravé ve chvíli, kdy bylo jasné, že všichni pro úspěch už udělali, co mohli a do slavnostního otevření se už moc nezmění – to zbýval už jen týden, aspoň maličko odměnit všechnu tu angažovanost, úsilí a vypětí a uspořádat malou interní oslavu pro všechny, kdo se zúčastnili příprav. Snad je ta radost a uvolnění aspoň trochu vidět na fotce.

A pak už zbývalo jen nepokazit 09\09\09 slavnostní otevření s proslovy paní ministryně Kopicové, pana starosty Prahy 6 Chalupy a pánů rektorů a s účastí několika stovek hostů. Myslím, že se to povedlo, i když si z toho hektického dne mnoho nepamatuji, jen vím, že jsem profesoru Ondráčkovi mohl ohlásit splnění úkolu, který mi v září 1997 uložil a poděkovat rektoru Průšovi, že umožnil architektonickou soutěž, kterou to všechno začalo.

Za pár dnů, 14. října jsme naplno otevřeli pro veřejnost, do konce října se přihlásilo 4000 nových uživatelů, počet výpůjček rapidně vzrostl, přes 90% z nich – což jsme si mysleli – jde z volných výběrů, takže robot nám nechybí, i když statistiky máme zatím jen fragmentární bylo v listopadu v knihovně denně přes dva tisíce klientů, městská knihovna se okamžitě rozjela, v Ballingově sále jsou tři dny v týdnu studenti prvního ročníku nové Fakulty informačních technologií ČVUT, ve výstavním sále proběhlo několik skvělých výstav, kavárnu si studenti okamžitě našli: dům žije. A tak ta napjatá očekávání docházejí v podstatné míře naplnění, emoce opadají, endorfiny se vytrácejí – stává se z toho zase „normální“ provoz, i když dost jiný, než ve starém dobrém Klementinu.

Děkuji všem, kdo byli u toho, že jsem to mohl prožít.

Martin Svoboda

ředitel

Hlavní knihovník

Rok 2009 bude určitě dalším velmi citovaným rokem v životě Národní technické knihovny. Je to rok, v němž se NTK ze Státní technické knihovny zrodila a zahájila svůj život v nové dejvické budově.

Od ledna jsme ve všech knihovnických útvarech finišovali v dobře rozjetých přípravách na stěhování a zahájení provozu v novém. Velmi jsme váhali, zda a kdy přerušit provoz našich služeb, abychom našim uživatelům, čtenářům „ubližovali“ co nejméně. Tento přístup v rámci našich služeb pak vyústil k rozhodnutí chápat naše uživatele, čtenáře napříště jako naše vážené zákazníky. Nakonec jsme se rozhodli pro ukončení veškerých služeb znamenajících masivní pohyb tištěného fondu k 28. 2. 2009, tj. došlo i k přerušení linky zpracování a nakoupený fond se od té chvíle hromadil u katalogizátorů, kteří v jeho zpracování pokračovali po opětovném spuštění linky v září a zvládli dokončit zpracování tohoto restu do konce roku.

Od 1. března 2009 jsme všechny síly vrhli na přípravu fondu na stěhování, balení generálních katalogů, finiš nad mapou fondu pro volný výběr v nové budově, účasti na výběrových řízeních na stěhovací firmu, dozoru nad stěhováním, propagační činnosti. Jenom s drobným týdenním přerušením během stěhování fungovalo Servisní centrum VPK a služby MVS a MMS.

Pečlivá příprava zasáhla zejména oblast personální. V roce 2009 jsme přeskupili síly v rámci reorganizací dokonce dvakrát. Poprvé v březnu se z odboru hlavního knihovníka z důvodu stále sílící důležitosti své role zaslouženě oddělil nový odbor projektů a inovací (dříve oddělení knihovnických systémů a projektů). V září 2009 si pak provoz v nových podmínkách vyžádal vznik nových referátů v oddělení základních služeb (referáty informačních služeb a výpůjčních služeb).

Stěhování fondu začalo 18. 5. nenápadně, stěhováním dvou skladových hal v DS Lhota v Dolních Břežanech. Během měsíce jsme za aktivní a obětavé spolupráce všech kolegyň a kolegů z odboru přesunuli a uložili do nových podzemních skladů v Dejvicích přes 400 tisíc knihovních jednotek. Stěhování z historických prostor Klementina začalo 15. 6. přesunem těch nejvzácnějších knih, které ve fondu máme (tzv. jádro historického fondu) a to za velmi přísných bezpečnostních i ochranných podmínek. Následovalo dalších více než 600 tisíc knihovních jednotek běžného fondu. K 31. 7. jsme byli přestěhováni a zabydleni i v nových kancelářích.

Srpen prověřil naši přípravu v oblasti přidělování signatury LCC a mapy fondu. Celý měsíc jsme všichni třídili fond ve skladech a odváželi jej do polic ve volném výběru. K zahájení provozu knihovny dne 9. 9. 2009 jsme dokázali umístit 250 tisíc svazků, do konce roku pak přibýlo dalších více než 100 tisíc svazků toho nejnovějšího, co v knihovně máme. Dalších cca 70 tisíc svazků časopisů ještě postupně do volného výběru umísťujeme.

Zahájení provozu v novém prověřilo naši přípravu v oblasti poskytování veškerých služeb. Práce s novými technologiemi (RFID), výrazná změna skladby našich zákazníků, tj. převaha vysokoškoláků nejen z blízké ČVUT a VŠCHT, zákaznický přístup, asistence a v neposlední řadě obrovský zájem nejen odborné veřejnosti navštívit novou knihovnu, poskytování služeb na nejvyšší úrovni s absencí některých systémů (platební, rezervační, tiskový) to všechno kolegyně a kolegové z útvaru odboru 4 zvládli na výbornou, s úsměvem. To, jaký NTK získala ihned po svém otevření kredit, je zejména jejich zásluha. Chtěla bych poděkovat všem, kteří s námi na dobrém jméně NTK pracovali a pracují. Doufám, že si v novém budeme i nadále alespoň tak dobře počínat.

Podrobnější údaje ze života útvarů odboru 4 najdete v následujících textech.

Akvizice

Oddělení akvizice do fondu NTK získává knihy, seriály, firemní literaturu, časopisy, deníky i elektronické zdroje. Nejvíce využívanou metodou doplňování fondu je formou nákupu. S ohledem na přestěhování do nové budovy NTK v Dejvicích bylo nezbytné upravit linku zpracování. Změna pracovní linky nijak výrazně nezasáhla do činnosti akvizičního oddělení. Ale významnou změnou bylo umístění zpracovatelské linky do jednoho místa, tj. do jednoho patra v administrativní části budovy NTK.

V roce 2009 bylo do knihovního fondu NTK zařazeno 2 776 knih a seriálů. Přestože musela být akviziční činnost pozastavena z důvodu stěhování, akvizitérům se podařilo navýšit přírůstek oproti loňskému roku o 3,5 %. Zásahu na navýšení přírůstku má bezpochyby spolupráce s referátem historického fondu. Do historického fondu bylo doplněno 194 titulů starých i vzácných tisků. Nákup z celkového počtu doplněných knižních dokumentů činil 91,64 %. Akvizitéři, stejně jako v minulém roce, skenovali obálky nových knih. Naskenované obálky se zákazníkům zobrazují v OPACu společně se záznamem o knize. Na konci roku 2009, tedy již v nové budově, jsme uskutečnili výstavku knižních novinek z oboru architektury a stavebnictví. Bohužel v porovnání s úspěšností výstavek pořádaných v prostorách studovny v Klementinu, nebyla tato výstavka navštívena podle našeho očekávání. Proto jsme se rozhodli, že příští výstavka již nebude probíhat v prostorách studovny časopisů, ale ve volném prostoru ve 4. NP. Na stejném místě budou na pult pravidelně umisťovány knižní novinky, které si budou zákazníci moci ihned vypůjčit.

V roce 2009 bylo do fondu NTK získáno 1 634 titulů časopisů, z nichž 236 titulů bylo firemních časopisů. Skladba odebíraných titulů podle provenience činila 26,38 % na straně domácích

titulů a 73,62 % zahraničních titulů. Nejčastějším způsobem nabytí byl opět nákup, který představoval 78,27 %, zbylých 21,73 % titulů bylo získáno darem.

Oddělení akvizice v průběhu celého roku vyhodnocovalo docházející tituly periodik, každý titul byl ohodnocen a prošel-li zvolenými kritérii, byl zařazen do objednávky časopisů na rok 2010. Hodnotícími parametry byl Impact faktor, existence či neexistence elektronické verze, zájem o daný titul (lze hodnotit pouze na základě výpůjček svázaných ročníků tj. až po dvou letech od vydání titulu) a v neposlední řadě byla přezkoumána obsahová stránka dokumentu. Časopisy by se daly přirovnat k živoucímu organismu, titul který v počátku svého vzniku byl vysoce odborný, mezi specialisty vyhledávaný, se v průběhu let může změnit na populárně naučný titul plný reklamních upoutávek, ale samozřejmě i naopak. Průzkum – „de visu“ jsme provedli u každého tištěného časopisu a výsledkem tohoto procesu byl výběr jedinečných titulů, které jsme objednali na rok 2010.

Stejně jako v minulých letech jsme provedli kontrolu a opravu záznamů u aktuálně odebíraných časopisech v Souborném katalogu ČR.

Prostory v administrativní části v nové budově v Dejvicích nabídly akvizitérům značně lepší pracovní prostředí a nové možnosti. Do budoucna připravujeme pro naše zákazníky nejedno milé překvapení.

Správa katalogu a ANL

Logickým sloučením jmenné katalogizace monografií a periodik vzniklo v dubnu 2009 Oddělení správy katalogu a ANL.

Tvorba bibliografických záznamů nových přírůstků monografií, periodik, elektronických informačních zdrojů na fyzickém nosiči a elektronických knih on-line, tvorba jmenných, korporativních a geografických autoritních záznamů, redakce retrokonvertovaných záznamů knihovních jednotek živého fondu NTK, ale i redakce záznamů knihovního fondu dle revizních podkladů, analytický popis bibliografických článků – to je hlavní výčet činností oddělení.

V oblasti jmenné katalogizace nových přírůstků NTK pracovníci oddělení zkatalogizovali 1 742 knihovních jednotek.

Počet zkatalogizovaných knihovních jednotek je oproti roku 2008 menší. Vzhledem k přesunu instituce z Klementina do Dejvic probíhaly v oddělení cca 3 měsíce intenzivní přípravy na stěhování. Uskutečnila se likvidace čtenářských lístkových katalogů. Lístky z generálního katalogu byly přemístěny do 628 zásuvek nového katalogu, zásuvky obaleny ochrannou fólií a takto převezeny do nové budovy. Lístkový generální katalog (1913–2006) slouží v současné době jako informační zdroj pro revidování záznamů v elektronické databázi NTK.

Také v roce 2009 pracovníci oddělení zkatalogizovali elektronické knihy (e-book) od nakladatelů Wiley (kolekce Computer Science) a Springer (kolekce Engineering). Zákazník má přístup k plným textům těchto dokumentů přes link server SFX.

V rámci jmenné katalogizace nových přírůstků monografií a periodik jsou všechny bibliografické záznamy opatřeny záhlavím se statusem národní autority. Pracovníci oddělení vytvořili v roce 2009 na serveru NK ČR 2 484 jmenných,

korporativních a geografických autoritních záznamů. Ze serveru NK ČR stáhli do bibliografických záznamů 4 370 jmenných a korporativních autoritních záznamů.

V roce 2009 pokračovalo čištění autorských přístupových rejstříků katalogu NTK, které bylo podpořeno projektem VISK 9 „Harmonizace databáze personálních autorit NTK se souborem národních autorit NK ČR, etapa V“. V této etapě projektu se pokračovalo v těsné návaznosti v řádcích písmen začínajících od C, D, F, G, H, CH.

Redakce retrokonvertovaných záznamů fondu NTK 1917–1978 probíhala v rámci živého fondu (knihovní jednotky požadované zákazníky), ale i dle revizních seznamů číselné signatury. Pracovníci oddělení v rámci této činnosti úzce spolupracovali s referátem Revize knihovních fondů. Revidovali a doplňovali chybné a chybějící údaje v záznamech a odstraňovali četné duplicitní záznamy. V roce 2009 bylo zrevidováno celkem 7 065 bibliografických záznamů včetně oprav a doplňování jednotkových částí bibliografických záznamů. Chybějící věcné údaje byly doplněny do 836 bibliografických záznamů podle údajů lístkového generálního katalogu.

V oblasti analytického popisu článků z oblasti přírodních a technických věd bylo v roce 2009 do kooperačního systému ANL NK ČR posláno 3 268 vytvořených bibliografických záznamů z 56 excerpovaných časopisů. Kompletní databáze článků NTK obsahovala v roce 2009 50 361 analytických záznamů. Bylo přiděleno 325 prefixů pro čárové kódy knihovnám.

Obecně lze konstatovat, že přesun instituce z Klementina do Dejvic nesnížil ani významně neovlivnil činnosti Oddělení správy katalogu a ANL.

Správa autoritních souborů

V Oddělení správy autoritních souborů se zpracovávají dokumenty z věcného hlediska (MDT, Konspekt, PSH, předmětová hesla) a opatřují se klasifikací podle LCC (Library of Congress Classification). Rok 2009 pro Oddělení správy autoritních souborů zaznamenal podstatné změny, které souvisely především se změnami pracovních postupů oddělení.

V první polovině roku se klasifikovaly nové dokumenty podle třídění LCC a zároveň se opravovaly dokumenty z automatické indexace dokumentů, kterou v roce 2008 zajistila pro Národní technickou knihovnu externí firma INCAD. V druhé polovině roku, po přestěhování Národní technické knihovny z Klementina do nové budovy v Dejvicích, se změnila linka zpracování, a to z důvodů nových služeb pro zákazníky, zejména pak spojených se změnou stavění fondu ve volném výběru (cca 350 000 knižních jednotek). Změna se týkala převážně řazení nových přírůstků do volného výběru, což vyžaduje mimo klasifikaci LCC ještě určení správné lokace, tisk štítků s klasifikací LCC a fyzické vřazení dokumentů na regál. Jako další činnost v procesu zpracování dokumentů převzalo tohoto oddělení konverzní stanice pro načítání RFID v programu BiblioConversion.

Vzhledem k nedostatečným časovým možnostem z minulých let, kdy se přecházelo na klasifikaci LCC, nebylo možné zkontrolovat správnost indexace všech dokumentů. Z toho důvodu se v Oddělení správy autoritních souborů při stěhování fondu ze skladů do volného výběru kontrolovaly seznamy, které sloužily pro vyskladňování. Tímto opatřením se předcházelo zařazení chybně oklasifikovaných dokumentů, vzniklé nejen automatickou indexací, ale také lidským faktorem.

V roce 2009 bylo oklasifikováno LCC celkem 176 časopisů, 1 679 nových přírůstků. Retrospektivně se zpracovalo 8 593 k. j.

a revizí prošlo 8 703 k. j. Věcně se zpracovalo 1451 knih, 121 časopisů, 128 disertací, 144 k. j. firemní literatury a 52 elektronických médií.

Oddělení správy autoritních souborů zajišťuje vytváření a koordinaci souborů věcných autorit NTK, redakci přístupových rejstříků katalogů NTK a spolupracuje s Národní knihovnou při zastupování NTK v pracovních skupinách pro věcný popis. Oddělení zajišťuje věcnou katalogizaci dokumentů všech druhů, typů a forem akvizičně přijatých do NTK v souladu s přijatými mezinárodními a platnými českými katalogizačními pravidly. Dále se oddělení podílelo na rozvoji Polytematického strukturovaného hesláře (PSH).

Základní služby

Rok 2009 byl pro Oddělení základních služeb průlomový z hlediska personálních změn a přístupu k poskytování služeb zákazníkům NTK.

Služby zákazníkům byly do konce února 2009 poskytovány ve staré budově NTK v Klementinu. Od března do srpna 2009 byla Národní technická knihovna pro fyzické zákazníky uzavřena, provoz byl obnoven od září 2009.

V čase uzavření knihovny probíhala intenzivní příprava fondu ke stěhování a školení zaměstnanců na nové systémy.

V roce 2009 byla změněna koncepce přístupu k zákazníkům knihovny, služby se po zavedení moderních technologií stávají pro zákazníky dostupnější – na základě zavedení RFID technologie se výpůjční služby až na malé výjimky staly samoobslužné.

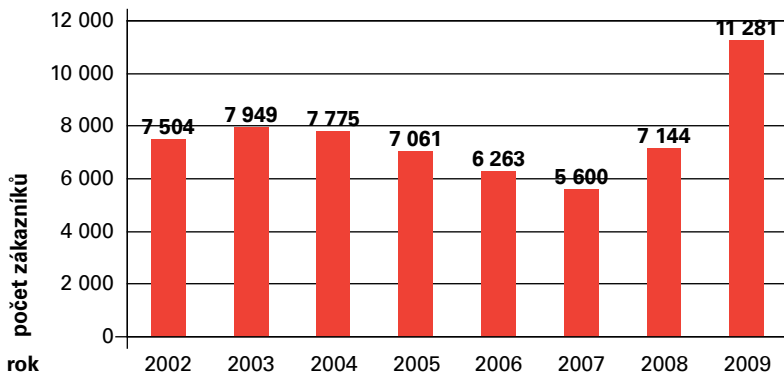
Byl kladen velký důraz na práci se zákazníkem, seznamovat ho s novou technologií a koncepcí poskytování služeb. Tento proces není jednorázový, bude probíhat kontinuálně, větší nápor očekáváme vždy na začátku akademického školního roku.

Od 1. 9. 2009 na základě organizačních změn bylo oddělení rozčleněno na tři referáty (referát informačních služeb, referát výpůjčních služeb, referát skladů).

V roce 2009 se Národní technická knihovna stala řádným členem Komise pro služby Slovenské republiky.

V roce 2009 se udržel trend zvyšování počtu registrovaných zákazníků NTK. Národní technická knihovna registruje 11 281 fyzických zákazníků, což znamená nárůst o 57,9% oproti roku 2008. V centrální správě identit Národní technická knihovna spravuje 22 271 identit.

registrovaní zákazníci NTK

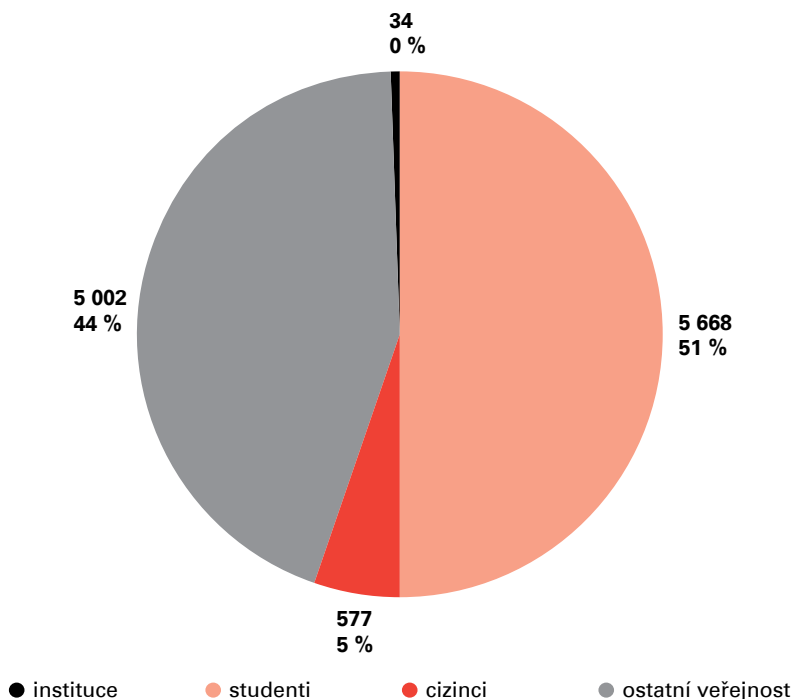

Studovna časopisů – si zachovala přibližně stejný okruh svých zákazníků, počet návštěv je stabilní a v porovnání s rokem 2008 necítíme úbytek ani nárůst. Důvodem je jistě nedokončené vybavení studovny, zejména pracovními stanicemi. V lednu a únoru proběhly v STK výstavy nových přírůstků z fondů knihovny. Celkem bylo představeno 101 publikací, ze kterých si zákazníci absenčně vypůjčili 59.

Systém upomínkového řízení, který byl zaveden v roce 2008 vyhovuje i v podmínkách NTK, většina upozornění i 1.–3. upomínek bylo zasláno elektronicky na e-maily zákazníků. Bylo zasláno 85 ředitelských upomínek. Soudní vymáhání probíhá ve spolupráci s JUDr. Tomkovou, na základě zplnomocnění ředitelem NTK. Tato spolupráce se osvědčila, v roce 2010 není zapotřebí měnit systém upomínkového řízení NTK. V roce 2009 bylo nahlášeno 55 ztrát, dořešeno 44.

Z celkového počtu registrovaných fyzických zákazníků se zachoval počet registrovaných institucí 34, počet studentů se zvýšil oproti roku 2008 o 39,3 % na 5 668, u ostatních zákazníků je nárůst o 68,4% při počtu 5 002 registrovaných zákazníků. Nejvyšší nárůst zaznamenáváme u cizinců, kde registrujeme 577 zákazníků, což je nárůst o 736,2 % oproti roku 2008.

fyziční zákazníci NTK v roce 2009

Počet fyzických návštěvníků studovny časopisů	4 337
Absenční výpůjčky	40 150
Prezenční výpůjčky	1 351

Správa fondu

V roce 2009 bylo bezproblémově zabezpečeno zpřístupňování základního a historického fondu v plném rozsahu, během ledna a února v bývalých prostorách STK. Po uzavření knihovny v těchto prostorách se zaměstnanci skladu intenzivně podíleli na označování volně přístupného fondu NTK klasifikací LCC.

Po přestěhování do nové budovy byl fond podle mapy deponován do jednotlivých pater jako volně přístupný. Část fondu byla bezpečně uložena ve skladech ve 2. podzemním

podlaží (jedná se zejména o knihy a časopisy vydané od roku 1975) a ve 3. podzemním podlaží, kde byla uložena část fondu z DS Lhota. Jedná se především o historický fond a knihy a časopisy vydané do roku 1975.

Uzavření knihovny se promítlo ve statistických přehledech. Procento úspěšnosti vyhledání požadovaného dokumentu je stále na stabilní úrovni. ZS činí 98,59 % a DS Lhota 95,10 %.

Zaměstnanci skladu se svou pracovní náplní a pracovní dobou přizpůsobili potřebám knihovny v jejích nových prostorách.

Podle harmonogramu byly v září obnoveny služby v plném rozsahu a fond byl podle nových pravidel pro zákazníky NTK zpřístupněn.

Meziknihovní výpůjční služby

Činnost Servisního centra VPK

Oddělení meziknihovních výpůjčních služeb poskytuje vnitrostátní meziknihovní, reprografické a elektronické služby. Meziknihovní výpůjční služby jsou poskytovány prostřednictvím kooperačního systému SK ČR. Systém umožňuje elektronické objednávání výpůjček z fondů jiných českých knihoven pro uživatele NTK. Oddělení MVS přijímá a vyřizuje především elektronické a již ve velmi malém množství tištěné objednávky na výpůjčky z fondu NTK z jiných českých knihoven. V systému Aleph je zaregistrováno 157 knihoven využívajících službu.

Meziknihovní výpůjční služby vyřizují požadavky z jiných knihoven pro registrované uživatele NTK. Reprografické služby byly v STK poskytovány ve studovnách, v hale služeb a reprografické labořatoři. V NTK bylo možné v roce 2009 o tuto službu požádat ve studovně časopisů nebo pracovníky reprografických služeb. Kopie jsou zhotovovány černobíle a barevné do formátu A3. Na pracovišti reprografických služeb se zhotovují též kopie starých a vzácných tisků s využitím digitálních technologií. NTK je v oblasti poskytování reprografických služeb na velmi dobré úrovni. Počet zhotovených kopií na kopírovacích strojích pro uživatele od roku 2008 stoupl, přestože byl provoz z důvodu uzavření knihovny omezen.

Elektronické dodávání dokumentů je zajišťováno prostřednictvím kooperačního systému Virtuální polytechnické knihovny (VPK). Prostřednictvím systému VPK jsou vyřizovány také požadavky z on-line zdrojů a formou tištěných kopií. Po podepsání Kolektivní smlouvy mezi DILIA a NK ČR došlo k poklesu požadavků na EDD. Důvodem je výrazné zvýšení ceny za kopii.

Servisní centrum VPK nadále spolupracuje se všemi účastnickými knihovnami zapojenými do systému VPK. Koncem roku se sloučilo několik spolupracujících knihoven fakult ČVUT pod Ústřední knihovnu ČVUT. V roce 2009 se zapojily dvě nové účastnické knihovny do systému VPK.

Spolupráce s kolegy oddělení speciálních služeb probíhala průběžně po celý rok a nejvíce se týkala revize SK VPK.

Pracovnice oddělení MVS se intenzivně připravovaly na stěhování do nové budovy v Dejvicích a v NTK se podílely na vyskladňování a zařazování fondu do volného výběru. Služby VPK byly poskytovány po celý rok, pouze v červnu a červenci došlo ke krátkodobému omezení z důvodu stěhování fondu do nové knihovny.

Služby VPK jsou uživateli stále využívány a zájem o ně neklesá. V roce 2009 bylo založeno 28 nových smluv se Servisním centrem VPK. Při registraci uživatelů převládá počet fyzických osob. Máme uzavřeno 306 smluv s právníky a 371 s fyzickými osobami.

V roce 2009 bylo v systému VPK uplatněno celkem 18 143 požadavků, z nichž 5 417 bylo přiřazeno NTK. Pokles zadaných požadavků do systému VPK byl způsoben zvýšením ceny za elektronické kopie. Počet zhotovených elektronických souborů dosáhl počtu 16 237, z toho 9 464 souborů bylo vyřízeno z online plnotextových databází. Ostatní požadavky byly vyřízeny tištěnou formou v celkovém počtu 17 340 kopií, z toho 4 751 kopií z on-line databází.

Úzce spolupracujeme s oddělením rozvoje elektronických služeb a referátem historického fondu při vyřizování služby e-Books on Demand.

Referenční a rešeršní služby

Referenční a rešeršní služby vyřizovalo Oddělení speciálních služeb v Referenčním středisku STK v průběhu ledna a února 2009. Po uzavření knihovny byly poskytovány pouze písemné referenční služby (a služba Ptejte se knihovny) a rešeršní služby. Po přestěhování knihovny do nové budovy byly složitější referenční a konzultační služby poskytovány u informačního pultu v 3. NP. Zájem o tuto službu je zatím velký. Konzultace bude možno v následujícím roce rezervovat prostřednictvím rezervačního systému.

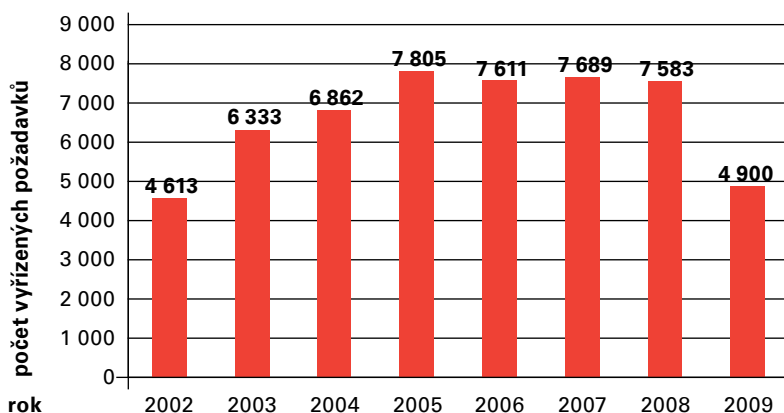
Po přestěhování NTK do prostoru univerzitního kampusu velice vzrostl počet objednávek rešerší, především od studentů ČVUT a VŠCHT. Tento trend má vzrůstající tendenci a očekává se nárůst i v roce 2010.

Na konci roku 2009 byly uspořádány v Ballingově sále dva semináře zaměřené na využívání elektronických zdrojů Emerald a EBSCO.

Počet ref. dotazů celkem	138
Počet rešerší celkem	29
Počet odborných konzultací	242

V roce 2009 byly mezinárodní meziknihovní služby poskytovány s krátkým omezením v době stěhování do nově postavené budovy. Požadavky na službu MMS zaznamenaly ohromný propad a to o více než třetinu. Důvody spočívají zřejmě ve snížení rozpočtu výzkumných institucí, které patří k hlavním uživatelům služby MMS. Rozpočet těchto institucí je pravděpodobně také více vyčerpán poplatky pro DILIA. Nezanedbatelný je také fakt, že každým rokem jsou dokumenty dostupnější prostřednictvím el. zdrojů, či databází a to i na území ČR, proto také zřejmě poptávka po dokumentech ze zahraničí klesá.

vyřízené požadavky MMS

Požadavky MMS došlé	5 511
Požadavky MMS vyřízené	4 900
Požadavky MMS do zahraničí	4 882
Požadavky MMS do ČR	18

Oborová brána TECH

Na počátku roku 2009 byl v Oddělení speciálních služeb NTK proveden průzkum návštěvnosti brány TECH a její využití. Pro sledování návštěvnosti TECH byly využívány statistické nástroje Webalizer (dále jen W) a Google Analytics (dále jen GA). Systém W sledoval data od spuštění TECH, tedy od vytvoření domény tech.jib.cz. K průzkumu byla použita data od 1. 9. 2008 do 31. 12. 2008. V GA bylo sledováno období od 15. 9. 2008 do 31. 12. 2008 data získaná za září tedy nejsou kompletní. Zaznamenáno bylo celkem 27 867 návštěv v systému W a 12 317 návštěv¹ v GA. V rámci sledovaného období byl průměrný počet návštěv za měsíc: W 6 966, GA 3 079 (nezapočítává návštěvy robotů – web crawlers). Průměrný měsíční počet „unikátních návštěv“² v GA byl 2 892. V případě GA jsou údaje negativně zkresleny (tedy sníženy) absencí dat pro první polovinu měsíce září. Zajímavé údaje vyplynuly z analýzy původu návštěvníků. Oborová brána TECH je prokazatelně využívána institucemi, které se zabývají vědeckou a výzkumnou činností, tedy „Vysokými školami“ a „Vědeckými a vzdělávacími institucemi“ (v součtu se jedná o 15%).

Kromě sledování návštěvnosti byl především proveden uživatelský průzkum využití TECH. Cílem bylo dosažení kvalitní zpětné vazby a hodnocení. V průzkumu bylo bohužel získáno pouze 89 odpovědí, tedy nereprezentativní vzorek. Po vyhodnocení výsledků bylo prokázáno, že respondenti preferují jednoduché a snadné formuláře vyhledávání. Zájem mají především o informace o primárních zdrojích a vyhledávají především faktografické informace. Na prvních místech ve

---

¹ Visits – termín převzatý z GA

² Unikátní návštěva znamená pouze jedna započtená návštěva bez ohledu na to, kolikrát návštěvník za den na www stránky vstoupí.

využití zdrojů dostupných prostřednictvím TECH se umístily dvě databáze specifické pro TECH (Adresář výzkumných ústavů a Databáze volných zdrojů). Výsledky průzkumu jsou dostupné na: <http://tech.jib.cz/intranet/vyuziti-oborove-brany-tech-1-9-2008-31-12.2008/view>.

Výsledky průzkumu byly také využity k úpravám portálu, které proběhly v druhé polovině roku 2009.

Nad rámec běžné správy a údržby byla provedena úprava struktury webových záložek TECH (podle výsledků průzkumu) a vytvořen rozcestník, na úvodní straně <http://tech.jib.cz/>, který by měl uživatelům zajistit rychlou a intuitivní orientaci v prostředí portálu. Dále byla zprovozněna anglická verze portálu.

Zrevidovány byly balíčky zdrojů TECH. Přidán byl nový quickset „Zahraniční knihovny“, kam byly zařazeny katalogy šesti nejvýznamnějších technicky zaměřených knihoven, nebo souborné katalogy. Do quicksetu „Odborné knihovny v ČR“ (prohledatelné) byly přidány Centrální katalog UK a katalog VŠB – TU Ostrava. Vzhledem k přestěhování NTK a Ústřední knihovny ČVUT do společné budovy, byl vytvořen samostatný quickset „Katalogy NTK a ČVUT“. Upraven byl také s ohledem na preference uživatelů nejdůležitější quickset „Všechny zdroje“, který je nastaven jako výchozí a nejvíce využívaný.

Zdroje volně přístupné na internetu byly opět podrobeny kontrole na aktuálnost a doplněny jak do speciálně vytvořeného adresáře, tak i do již existujících aplikací přímo v prostředí PLONE. Zdroje jsou zařazeny pod záložku „Odkazové informační zdroje“.

VISK

Stejně jako v předchozím roce získalo Oddělení speciálních služeb dotaci z programu VISK8 B „Zpřístupnění informačních zdrojů prostřednictvím Jednotné informační brány“ na projekt „Zajištění provozu oborové brány TECH a zpřístupnění informačních zdrojů STK a českých webových zdrojů v oboru techniky“. Z prostředků tohoto programu je hrazena konfigurace a správa CMS systému Plone, včetně aplikačního serveru Zope, zabezpečení provozu Plone a Zope pro potřeby informačního portálu oborové brány TECH. Dotace byla udělena ve výši 26 000 Kč a byla plně vyčerpána.

Činnost oddělení zahrnuje vázání periodik, vysokoškolských učebnic, opravy a převazby poškozených dokumentů včetně oprav a konzervace dokumentů z historického fondu NTK. Součástí oddělení jsou referáty revize knihovních fondů a obsahové prověrky fondů.

Úkoly byly splněny i přes náročné stěhování do nové budovy.

Vázání a oprava periodik byla zajišťována dodavatelsky, vždy v dojednaném termínu dodáním dílčí zakázky dle smlouvy o dílo.

Ke knihařskému zpracování byly připravovány časopisy z roku 2007, přičemž se jednalo o 1 252 titulů. Do katalogizační DB ALEPH bylo zapsáno 3 512 nových přírůstků časopiseckého fondu. Tyto svazky byly na pracovišti opatřeny RFID tagy, štítky LCC a uloženy do volného výběru NTK.

Průměrná cena za svázání 1 svazku časopisu vychází v tomto roce na 153 Kč. Ceny za knihařské práce jsou každým rokem vyšší.

Pozornost byla věnována i poškozeným dokumentům. V knihařských dílnách bylo opraveno a převázáno 1 055 knih.

V rámci digitalizace učebních textů bylo připraveno k digitalizaci 984 knihovních jednotek, následně svázáno v knihařských dílnách a náležitě zpracováno a uloženo do volného výběru. Náklady na svázání těchto dokumentů činily 160 776 Kč

Odborná pracovnice vybrané knihařské dílny přímo na pracovišti opravila 228 dokumentů, jde především o zpevnování knih v pevné nebo paperbackové vazbě, opravy poškozených listů, renovace a vyztužení hřbetů a úpravy knižních hran. Knihařka využila nové, z hlediska ochrany fondu, šetrné opravné

materiály. Také nově zakoupené publikace byly opatřeny ochrannou laminovací fólií. Pro snadnější a rychlejší aplikaci samolepicích fólií se velice osvědčilo laminovací zařízení Filmolam 2.

Oprava knihovních dokumentů na místě je velkým přínosem jak pro ochranu knihovního fondu, tak i pro jeho uživatele. Vynaložené náklady na opravu fondu jsou minimální, cca 30 Kč /kn. j. včetně ceny za opravný materiál.

Požadavek referátu historického fondu na konzervaci a restaurování vzácných tisků, čištění a renovace historických map byl taktéž splněn.

Za restaurátorské práce bylo zapláceno 49 786 Kč.

Plán financování úkolů nebyl překročen.

Zaměstnanci oddělení se po přestěhování do nových prostor podíleli taktéž na vyskladňování knih do volného výběru NTK.

Pracovníci revize pokračovali v průběhu roku 2009 v soustavné plánované revizi knižního fondu NTK technologickým postupem odpovídajícím příslušným předpisům a řízeným interním revizním plánem. Revize knih v roce 2009 začala v depozitním skladu ve Lhotě číselnou signaturou knižního fondu a plynule navázala po přestěhování fondu do budovy NTK.

Referát 472 splnil počet zrevidovaných knihovních jednotek požadovaný zákonem č. 257/2001 Sb. Stalo se tak i přes probíhající personální změny a přes přerušení revizní práce při stěhování fondu v květnu. Dále se referát 472 podílel na stěhování historického fondu formou přípravy označování fondu před stěhováním a následně dohledem a organizací stěhování jak ve Lhotě, tak i v NTK, včetně pomoci s inventurou trezorové místnosti. Revize se také účastnila vyskladňování knih do volného výběru NTK.

Revizní práce byly navíc ztíženy velkým počtem chybných a chybějících údajů v podkladových materiálech. Vzhledem ke specifické skladbě chyb bylo domluveno, že veškeré opravy chyb v databázi bude provádět Oddělení správy katalogu a ANL. Během roku 2009 byla upřesněna spolupráce s Oddělením správy katalogu a ANL v oblasti odstranění duplicitních záznamů, opravy chyb a dopsání chybějících knižních jednotek do databáze.

Za rok 2009 bylo zrevidováno 77 308 knihovních dokumentů. Nalezeno bylo 8 297 chyb a 4 871 svazků, které nejsou v databázi.

Během roku byly zpracovány podkladové materiály pro dílčí a závěrečné protokoly o výsledcích revize. Koncem roku byla ukončena revize knižního fondu a začaly přípravy podkladů na revizi tištěných norem.

Obsahová prověrka fondů

Referát OPF pracuje na základě metodiky z r. 2005 a systematicky provádí obsahovou prověrku fondů NTK.

Pracovníci referátu uzavřeli obsahovou prověrku fondů signatury Z, na které se pracovalo již v předchozích letech. Ještě před stěhováním fondů do NTK se podařilo dokončit fyzické vyřazení signatury Z ze skladu ve Lhotě, takže do NTK byla přestěhována již prověřená signatura. Do katalogizační DB ALEPH bylo zapsáno 9 218 úbytků této signatury.

Byla dokončena obsahová prověrka fondů poškozených knih signatury A, B, F a N určených pro volný výběr NTK a opraveny chybné záznamy v jednotkové části v katalogizační DB ALEPH již dříve vyřazených jednotek signatur A a B, které byly objeveny při přípravě knih pro volný výběr NTK.

Na základě požadavku Oddělení služeb referát prověřil mimo plán signatury G, H a I, přičemž u signatury I provedl obsahovou prověrku fondů. Celkem bylo zapsáno 2 192 úbytků této signatury.

Byla stanovena metodika pro obsahovou prověrku fondů signatury D, která v sobě zahrnuje i prověření a opravu záznamů dokumentů této signatury vyřazených při GIR v 90. letech v katalogizační DB ALEPH. Na jejím základě bylo zatím prověřeno 2 038 signatur, katalogizační záznam byl opraven u 2 482 jednotek a 118 jednotek bylo navrženo k vyřazení.

Referát OPF nadále pokračuje v potřebné spolupráci s odděleními NTK, která je nyní bezproblémová a dále rozvíjí spolupráci s vytípanými pracovišti knihoven ČR.

V roce 2009 vznikl v organizační struktuře NTK nový úsek, Odbor projektů a inovací. V rámci tohoto odboru vznikly samostatné úseky – Referát PSH, Oddělení Digitální Národní technické knihovny a Oddělení rozvoje elektronických služeb. Hlavním posláním odboru je podpora rozvoje služeb NTK na platformě moderních informačních technologií. Podmínkou úspěšné práce odboru je úzká spolupráce s dalšími odbornými úseky, především Odborem fondů a služeb a Odborem provozu a podpory ICT.

Podpora rozvoje software Aleph

Všechny knihovní agendy NTK, včetně činnosti národního střediska ISSN, jsou nyní zabezpečovány knihovnicko-informačním systémem izraelské firmy Ex Libris Aleph 500.18.

V roce 2009 proběhlo několik jednání s cílem integrace knihovních systémů STK(NTK) a knihoven ČVUT, VŠCHT do jediné instalace. Cílem této akce je podpora uživatelsky vřídlných integrovaných služeb zákazníkům všech tří institucí. Jednání nebylo možné završit vytvořením konsorcia, a to z důvodu vysokého vytížení kapacit všech tří institucí stěhováním do nové budovy.

Stejně tak, jako se pozměnily technologické procesy po přestěhování do nové budovy, bylo nutné změnit i některá nastavení v software, včetně například nových údajů o umístění dokumentu ve volně přístupném fondu NTK. Z hlediska zákazníků byl významný i nový grafický design elektronického katalogu, včetně doplnění ikon typu dokumentu a připojování obrázků obálek knih k záznamům.

Národní úložiště šedé literatury

V roce 2009 projekt, podpořený dotací Ministerstva kultury ČR, postupoval dle harmonogramu. V první polovině roku proběhlo výběrové řízení na dodavatele SW řešení. Bylo vybráno SW řešení složené z instalace a nastavení „open source“ SW pro digitální knihovny CDS Invenio, které vytvořila a podporuje CERN a prohledávacího a prezentačního SW FAST ESP.

V druhé polovině roku začala na základě podrobné analýzy implementace tohoto SW řešení. První verze digitálního repozitáře je dostupná z <http://invenio.ntkcz.cz> a uživatelského rozhraní z <http://www.nusl.cz>. Nastavení SW řešení bude pokračovat dle harmonogramu projektu do poloviny roku 2010.

V druhé polovině roku proběhl audit digitálního repozitáře, podle standardu DRAMBORA, jehož výsledky pomohou lépe řídit rizika v roce 2010. Kontrola eliminace rizik a aktualizace auditu je naplánována na září 2010.

Pro potřeby sběru, archivace a zpřístupňování dat o šedé literatuře jako i šedé literatury samotné byla zpracována právní expertíza. V rámci expertízy bylo vypracováno 6 druhů vzorových licenčních smluv pro různé role lokálních producentů dat a doporučení pro vysoké školy, jak uzavírat smlouvy se studenty.

Pokračovala jednání s potencionálními přispěvateli do databáze NUŠL, především ústavy Akademie věd ČR.

V roce 2009 byla navázána aktivní spolupráce s Knihovnou Akademie věd ČR, která provozuje systém ASEP a Vysokou školou ekonomickou. Z obou systémů lze prozatím přebírat pouze metadata, stejně jako z připojeného katalogu NTK. Ke konci roku 2009 bylo přes uživatelské rozhraní Národního repozitáře šedé literatury zpřístupněno 15 545 záznamů a 70 primárních dokumentů šedé literatury viz www.nusl.cz.

22. října 2009 proběhl druhý ročník Semináře pro zpřístupňování šedé literatury. Seminář se konal jako předchozí ročník na VÚT v Brně. Na semináři byly dvě zahraniční přednášky, vystoupil předseda organizace GreyNet D. Farace, zástupce iniciativy DRIVER. Seminář proběhl česko-anglicky a sborník

je vydán v anglickém jazyce s cílem pokusit se dostat sborník do databáze Conference and Proceedings.

Po celý rok 2009 jsme průběžně publikovali nové informace o projektu a o šedé literatuře na webových stránkách projektu <http://nusl.techlib.cz/>. Vznikla také anglická verze webu projektu na <http://nrgl.techlib.cz/>.

Projekt byl prezentován pracovníky NTK na konferenci Digitální knihovna 2009, Eleventh International Conference o Grey Literature, v časopise Knihovna 1/2009 a na semináři. V rámci projektu se pracovníci NTK zúčastnili semináře GreyWorks 2009, pracovní schůzky k projektu OpenSIGLE a Eleventh International Conference of Grey Literature.

Digitální Národní technická knihovna

V roce 2009 probíhala kontinuálně jednání o možnosti získání dotace EU pro projekt Digitální NTK. Bohužel se nepodařilo najít program, který by umožnil zpracování přípravné dokumentace. Projekt Národní digitální technické knihovny pod názvem Digitální polytematická knihovna vědy, výzkumu a vývoje (DPK VVV) byl přihlášen již na konci roku 2007 do screeningu Integrovaného operačního programu (IOP) Ministerstva vnitra České republiky. Dne 14. května 2008 byl návrh projektu schválen Usnesením vlády ČR č. 536 o strategických projektových záměrech pro čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů Evropské unie v rámci Smart Administration pod evidenčním číslem 217. V roce 2008 a 2009 proběhlo několik úprav návrhu projektu dle požadavků MV ČR. Pozitivním výsledkem je hlubší znalost o možnostech financování z prostředků dotačních programů ČR a EU.

Digitalizace v NTK byla v roce 2009 řešena v rámci provozních kapacit, a to díky kooperativnímu přístupu pracovníků řešících projekt Digitální knihovna šedé literatury a úkol Digitalizace učebních textů (spolupráce odboru 4 a 6). Navzdory nepřízní financování projektu postupujeme směrem k DNTK vlastními silami. Digitalizované dokumenty jsou zpřístupněny ve volně dostupném SW Kramerius. I při „malé digitalizaci“ NTK

dodržuje národní standardy (formáty, zapojení do projektu Registr digitalizace –RD.CZ)

V roce 2009 bylo naskenováno celkem 576 titulů převážně učebních textů (105 746 stran) (TIF, PDF), 330 titulů (54 958 stran) bylo zpracováno také technologií OCR (TXT).

Naskenované učební texty byly do poloviny roku 2009 zpřístupněny přes systém Kramerius ve staré budově STK na Mariánském náměstí. V roce 2009 byla zpracována právní expertiza pro zpřístupňování digitalizovaných děl chráněných autorským zákonem. Toto doporučení umožní regulérní zpřístupnění ve uzavřené studovně NTK na zabezpečených terminálech, které je plánováno na rok 2010.

Poté, co jsme v lednu 2009 zjistili, že metadatový editor vytvořený z dotace Ministerstva kultury ČR Moravskou zemskou knihovnou je nevhodný pro naše potřeby, vytvořili jsme vlastní program pro automatizovanou tvorbu metadat z bibliografických záznamů.

Nedořešeno zůstává zpracování digitalizovaných textů OCR máme ještě stále zásobu naskenovaných učebních textů z roku 2008.

Příliš pomalé OCR zpracování jsme chtěli řešit automatizovaným zpracováním, řešení bylo v roce 2009 z kapacitních důvodů odsunuto do roku 2010, kdy bychom tento problém chtěli řešit upgradem SW a i personálním posílením.

E-book on Demand

NTK se v roce stala aktivním partnerem Univerzitní knihovny v Innsbrucku při řešení projektu e-Book on Demand – A European Library Network (EOD) – Contract no. 2009-0986/001-001 CU7. Tento projekt je zaměřen na podporu služby Elektronické knihy na objednávku (e-Book on Demand). Projekt se specializuje na technologický upgrade software pro vyřizování požadavků na digitalizaci a komunikaci se zákazníky, vytvoření lokálních repositářů pro archivaci digitalizovaných knih a jejich propojení s evropskou digitální knihovnou Europeana a na

propagaci této služby. V projektu je zapojeno 22 evropských knihoven.

V roce 2009 pokračovaly přípravy na zprovoznění služby v NTK – digitalizace knih (volných z hlediska autorského práva) na objednávku uživatele, s možností zpřístupnění takto digitalizované knihy i dalším zájemcům.

V rámci testování služby byly zdigitalizovány 2 knihy z historického fondu NTK, zpřístupnění je zabezpečeno v software Kramerius. Byl uspořádán Den otevřených dveří, kdy byla prezentována tato služba, sbírky historického fondu NTK a technologická zařízení na čtení, tzv. e-reader.

V rámci evropského projektu spolupracovala úzce NTK s Moravskou zemskou knihovnou a Vědeckou knihovnou v Olomouci, které jsou také zapojeny do tohoto projektu a služba EOD je v nich již zprovozněna.

SFX

I když jsme se ani v roce 2009 nedočkali avizované nové verze SW SFX od firmy Ex Libris, doznala tato služba v NTK několika inovací, např. instalace aktualizací, aktualizace serverového OS RHEL 3, aktualizace aktivovaných EIZ) a také integrace stávajících i budoucích nástrojů, kterými SFX disponuje (Citation Linker, Find e-journal, Cookiepusher). Věnovali jsme se také propagaci této služby a nejen formou rozšíření informací na webové stránce, ale i také v rámci přednášek pořádaných ve spolupráci s Ústřední knihovnou ČVUT pro akademickou obec ČVUT, ale i odbornou veřejnost. S cílem zpětné vazby byly detailně sledovány statistiky využití této služby.

e-DA (e-Document Archive)

Interní projekt e-DA v NTK vytváří podmínky pro ukládání elektronických archivů databází pořizovaných v rámci programů podpory Va V MŠMT. V roce 2008 zprovozněn rutinní import dat z FTP serveru nakladatelství Springer Verlag

a dávkový import z archivních pásek od firmy Elsevier. Zprovozněno zálohování na server firmy Suweco. Celý archiv NTK je pravidelně zálohován na páskách LTO 4.

V roce 2009 byl řešen problém exportu dat z pásek DLT4, kdy není v ČR dostupný hardware (pásková mechanika) kompatibilní s tímto médiem. Tato situace neumožňuje v současné době přístup do archivů Elsevier, pásky však pro archiv byly dodány.

Pravidelně v týdenním cyklu probíhá import dat z FTP serveru nakladatelství Springer.

Dle pravidel smlouvy s dodavatelem budou archivy zpřístupněny pouze v případě ukončení spolupráce. Online zpřístupnění díky projektu INFOZ i úhradě NTK je zatím v provozu. V roce 2009 byla data tedy pouze archivována.

Polytematický strukturovaný heslář

V současnosti je PSH využíván cca v 10 knihovnách v ČR (a v 8 knihovnách ČVUT), především verze 2.1 v autoritním formátu MARC21. Správa a údržba hesláře probíhá v prostředí SW Aleph 500 ver. 18.

Na počátku roku 2009 referát PSH oslovil své stávající, ale také potenciální uživatele PSH za účelem rozšíření využívání PSH ve více knihovnách a informačních institucích. I přes snahu nalézt nové uživatele je nutné konstatovat, že jejich počet v uplynulém roce nevzrostl. V roce 2009 byl heslář propagován v časopisech Čtenář a Ikaros a prezentován na semináři Knowledge Engineering Group na VŠE a na semináři ke zpřístupňování šedé literatury v Ústřední knihovně VUT v Brně.

PSH byl implementován do struktury XML ve standardu SKOS (Simple Knowledge Organisation System) a zveřejněn pod licencí Creative Commons. SKOS je postaven na W3C standardech RDF (Resource Description Framework) a RDFS (RDF–Schema).

V červnu 2009 byl na stránkách NTK zpřístupněn nástroj pro prohlížení PSH a jeho distribuci ve formátu SKOS. Tento nástroj

umožňuje navigaci heslářem pomocí postupu od obecných ke specifickým heslům nebo pomocí vyhledávání. Současně je možné získat přístup k jednotlivým heslům nebo celému hesláři ve strojově čitelné formě.

V prosinci roku 2009 zorganizovali pracovníci referátu PSH 10. zasedání Rady pro koordinaci Polytematického strukturovaného hesláře, která je poradním orgánem ředitele NTK.

Stáže studentů knihovnických a dalších odborných škol

Odbor 5 se mimo další činnosti zabývá také organizací stáží studentů. Díky nové budově je o tyto stáže velký zájem. Stáže mají strukturovanou formu, studenti mají možnost formou stínování sledovat činnost všech odborných úseků NTK a zapojují se i do činnosti NTK. V roce 2009 se podíleli na stěhování fondů ze skladů do volně přístupného režimu.

Spolupráce s organizacemi a systémy

NTK pokračovala v kooperačních aktivitách minulého období, především v mezinárodní spolupráci v rámci sítě ISSN. Vedle ISSN je NTK i nadále členem mezinárodních asociací IATUL (Mezinárodní asociace knihoven technických univerzit), LIBER (Asociace evropských vědeckých a odborných knihoven), ASLIB (Asociace pro řízení informací) a IGeLU (Mezinárodní skupina uživatelů Ex Libris), jehož je NTK zakládajícím členem. S ohledem na řešení otázek šedé literatury jako jednoho z nosných projektů NTK požádala knihovna v roce 2009 požádala o členství v mezinárodní organizaci pro šedou literaturu GreyNet a její žádost byla schválena. Hlavním přínosem členství je přístup a výměna informací o vývoji ve světě a v příbuzných institucích, a dále možnost konfrontovat s nimi směřování Národní technické knihovny v počátečním období jejího provozu.

ISSN

České národní středisko ISSN je jedním ze středisek, které se podílejí na doplňování celosvětového registru ISSN. V roce 2009 se počet těchto středisek zvýšil na 86 – členem se stala Národní knihovna Namibie. Rok 2009 byl rokem změn v pařížském Mezinárodním středisku ISSN – koncem září změnilo své sídlo a po téměř 40 letech se z ulice Bachaumont odstěhovalo na adresu 47, rue Turbigo, ve 3. pařížském obvodu. Další změny byly personální, když ke konci roku 2009 odešel do důchodu po 36 letech práce pro ISSN pan Alain Roucolle, vedoucí bibliografického oddělení. Na jeho místo byl jmenován pan François Xavier Pelegrin.

Stěhovalo se i České národní středisko ISSN. Spolu s celou Národní technickou knihovnou jsme přesídlili do moderní

budovy NTK v Praze 6. S plánovaným stěhováním do nových prostor a nového technologického prostředí souvisela i nutnost změny KIS pro ISSN. Počátkem roku jsme z několika nabízených možností zvolili systém používaný NTK – Aleph500 verze 18, přičemž data ISSN tvoří samostatnou databázi nezávislou na katalogu NTK. Pro co nejlepší kompatibilitu dat s Registrem ISSN jsme z něho do připraveného rozhraní nechali importovat česká data. Testování exportu dat do Registru ISSN proběhlo bez chyb, takže bez jakéhokoliv výpadku v exportech jsme mohli opustit dosavadní KIS KP Win a zahájit ostrý provoz nového systému. Středisko ISSN zároveň využilo možností nového softwaru a zvýšilo frekvenci zasílání dat do Paříže na 1x týdně. Počet záznamů v mezinárodním Registru ISSN dosáhl koncem roku 1 489 773 s přírůstkem 75 831 nových záznamů.

České národní středisko ISSN pokračovalo v roce 2009 ve své misi a přidělovalo ISSN tržním, odborným a vědeckým časopisům bez ohledu na jejich fyzický formát či nosič. Poskytování informací o způsobu přidělování a o funkci ISSN je vedle tvorby a aktualizace záznamů hlavní náplní činnosti střediska. V roce 2009 dosáhl počet záznamů v národní bázi ISSN 10 729 záznamů s ročním přírůstkem 539 nových záznamů. Informace určené vydavatelům a ostatním uživatelům systému ISSN jsou integrovány do graficky jednotných webovských stránek NTK.

Pravidelné zasedání ředitelů národních středisek se v říjnu 2009 konalo v Číně na pozvání Čínské národní knihovny v Pekingu. Setkání se zúčastnil ředitel střediska ISSN PhDr. Jan Bayer, CSc.

EUNIS-CZ

Cílem EUNIS-CZ, jehož je NTK dlouholetým členem, je podpora v zavádění, rozvoji, řízení a využívání informačních systémů ve vzdělávacích a akademických institucích, která se uskutečňuje výměnou znalostí a zkušeností odborníků na informační systémy, prosazováním společných stanovisek, spoluprací s dodavateli informační techniky a informačních technologií

a stykem s partnerskými zahraničními organizacemi. EUNIS-CZ je kolektivním členem Evropské organizace pro univerzitní systémy EUNIS (European University Information Systems). EUNIS-CZ uspořádal v roce 2009 celkem pět odborných konferencí v oblasti informatiky, alternativních metod výuky, bezpečnostní politiky VŠ, e-learningu a IT, dvou z nich se zúčastnili zástupci NTK.

Členství NTK v EUNIS umožnilo získat slevu na produkty Oracle, (memorandum o spolupráci Oracle a EUNIS bylo prodlouženo na další 3 roky), a jedná se o podobně výhodné spolupráci s firmou Servodata (produkty Nero), Microsoft a Humusoft (produkty COMSOL, MATLAB a Simulink). NTK využila kontakty v EUNIS k získání informací o potřebách vysokých škol v oblasti knihovních služeb a s provozem ekonomických softwarů. Bližší informace o EUNIS-CZ a výroční zpráva 2009 jsou k dispozici na adrese <http://www.eunis.cz>.

Říká se, že to nejhorší, co se člověku může stát je, pokud se splní jeho sny. V tomto případě si troufám říci, že se jedná o výjimku: otevřením Národní technické knihovny sen — o práci nemluvě — zdaleka neskončil a nehrozí tedy situace, kdy bude vše hotovo.

Rok 2009 byl pro Státní technickou knihovnu vpravdě nejdůležitějším rokem po 74 letech její moderní historie, tedy po přestěhování do Klementina v květnu 1935. Po třistaleté historii má česká technická knihovna poprvé svoji vlastní budovu. Úsilí, které bylo věnováno projektu, stěhování i zprovoznění nové knihovny, je jen těžko změřitelné. Během jediného roku stihla uzavřít své brány pro čtenáře, přichystat knihovní fond i administrativní zázemí na stěhování, připravit provoz v nových podmínkách, přetransformovat svoji strukturu a přejmenovat se, získat zcela novou tvář, v rekordně krátkém čase se přestěhovat, umístit statisíce knih do volného výběru, otevřít v nové dejvické budově a poslední čtyři měsíce v roce poskytovat služby v prostředí zcela novém, odlišném a z pohledu ostatních českých knihoven vpravdě netradičním. A co je nejdůležitější: během všeho výše jmenovaného neztratit kredit, svoji dobrou pověst, své čtenáře. Naopak.

A nakonec zdánlivá maličkost: naposledy zde používáme hezké pojmenování čtenář. Nadále chceme důsledně používat označení zákazník. I když to zní pro někoho poněkud odtažitě, je to označením přesnější, pravdivější. A jasně z něj plyne, jak svoji profesi chápeme: jako profesionální službu, která má své zákazníky.

Milníky roku 2009

28. února	uzavření provozu knihovny v Klementinu a přerušení „fyzických služeb“
29. dubna	představeno nové logo knihovny
18. května	zahájeno stěhování knížek z depozitního skladu ve Lhotě u Dolních Břežan
15. června	začátek stěhování knihovního fondu-z Klementina
1. července	formální vznik NTK (v platnost vstoupila změna zřizovací listiny a tedy i názvu knihovny)
13. července	ukončení stěhování knihovního fondu
3. srpna	první veřejná služba v nové budově (návrátový box na vypůjčené publikace)
30. srpna – 8. září	neveřejný zkušební provoz
3. září	registrace prvních zákazníků v nové budově
09\09\09	slavnostní otevření NTK
10. – 11. září	dny otevřených dveří
od 14. září	standardní provoz knihovny

Vzdělávací centrum zajistilo během roku 182 vzdělávacích akcí, z toho 22 interních a 160 s účastí veřejnosti včetně veřejnosti odborné, v celkovém rozsahu 448 hodin a za účasti 1 238 osob. Podílelo se na přípravě pracovníků knihovny na stěhování řadou porad a krátkých školení. Veřejností oblíbený Rekvalifikační knihovnický kurz 2008/2009 byl úspěšně ukončen návštěvou nové budovy NTK, v níž již v říjnu začal nový Rekvalifikační knihovnický kurz 2009/2010 s rekordním počtem 24 účastníků. Vysokou návštěvnost měl i cyklus seminářů Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2009 s podporou dotace programu Ministerstva kultury Veřejné informační služby knihoven – Mimoškolní vzdělávání knihovníků. Nová budova lákala všechny účastníky vzdělávacích akcí, kterým jsme vycházeli vstříc a knihovnou je neúnavně prováděli.

Příprava provozu Národní technické knihovny

Nová budova Národní technické knihovny byla protokolárně převzata k 1. lednu 2009. Abychom se do ní mohli všichni přestěhovat, umístit knížky na svá místa, zapojit technická zařízení, přidělit pracovní místa pro zaměstnance a připravit vše potřebné pro naše návštěvníky, bylo nevyhnutné udělat v krátkém časovém rozsahu několika měsíců mnoho rozhodnutí a přípravných prací a zapojit do těchto úkolů všechny zaměstnance knihovny. Termín otevření budovy jsme stanovili na magické datum 09/09/09.

Příprava budovy a jejího provozu

Nově převzatá budova NTK zdělila při svém převzetí i vady a nedodělky, jejichž odstranění bylo nezbytnou podmínkou pro stanovení začátku stěhování. Po ukončení kontrolních dnů stavby, které se po mnoho předešlých měsíců staly nedílnou součástí našich čtvrtěčních popolední, jsme se proto ještě několik týdnů s dodavatelem nadále scházeli nad odstraňováním vad a řešením reklamací. Začátkem roku 2009 při finálním mytí kaučukových podlah byly zjištěny nové rozsáhlé vady a z těchto důvodů se odstraňování škod prodloužilo až do dubna 2009. Definitivní rozmístění části interiéru a stěhování fondu, zařízení a lidí mohly začít teprve v květnu 2009.

Jedním z nejdůležitějších smluvních úkolů dodavatele, na které se soustředila pozornost v roce 2009, bylo rozšíření stávajících informačních technologií a systémů z důvodu jejich inovace a přizpůsobení požadavkům vysokých škol a jejich systémová integrace. Dodavatel intenzivně pracoval rovněž nad návrhem orientačního a informačního systému v budově včetně návrhů na kompletní sady piktogramů pro vnější a vnitřní značení, grafického manuálu a webových stránek.

Pozornost nového útvaru pro přípravu provozu budovy se zaměřila rovněž na výběrová řízení pro výběr dodavatelů elektřiny, vody, tepelné energie, komplexních služeb v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany a s dalšími subjekty, jejichž služby jsou pro zprovoznění budovy nevyhnutelné a na následné uzavření smluvních vztahů na dodávku médií a služeb. Nejdůležitějším úkolem však zůstávalo uzavření pokračujícího výběrové řízení na dlouhodobého facility managera budovy NTK, který by na několik let převzal povinnosti a odpovědnost za celkovou správu budovy, tzn. ostrahu, uklízení, průběžnou kontrolu, optimalizaci nastavení a předepsané revizní zkoušky všech instalovaných technologií, přípravu nebo aktualizaci provozních řádů pro provoz technických zařízení budovy a další činnosti. Tento úkol se ukázal jako velmi rozsáhlý a náročný z hlediska nároků na odbornost a komplexnost přípravy věcné stránky podkladů pro 2. kolo výběrového řízení, včetně vyhodnocení zkušebního provozu a upřesnění procesů a provozních podmínek a požadavků pro rutinní provoz budovy. Druhé kolo výběrového řízení bylo ukončeno v prosinci 2009 výběrem nejvýhodnější nabídky vítězného uchazeče – firmy Instalace Praha, a. s.

Součástí přípravy provozu byla rovněž aktualizace provozních dokumentů a pravidel určených pro návštěvníky budovy, zákazníky knihovních a informačních služeb, nájemce a zaměstnance NTK, zejména Knihovního řádu a Domovního řádu.

Smluvní vztahy s vysokými školami

V roce 2009 se uskutečnilo několik jednání se zástupci ČVUT, která koncem roku 2008 v rámci reorganizace vytvořila k 1. lednu 2009 novou Ústřední knihovnu ČVUT sloučením fondů 4 fakultních knihoven. Vzhledem k časovému skluzu a intenzitě prací souvisejících se stěhováním fondu na obou stranách se do termínu otevření knihovny nepodařilo dohodnout takový model společné koexistence všech tří knihoven v nové budově, který by odpovídal cílům společného Memoranda o porozumění. Na úrovni fondů, knihovního systému nebo lidí neproběhla žádná integrace. S ČVUT byly

podepsány nájemní smlouvy o pronájmu kancelářských prostor pro Ústřední knihovnu a skladů pro uložení knihovních fondů ČVUT a dohoda o podmínkách společného působení při provozu v budově NTK. Obsahem této dohody jsou společná ujednání obou knihoven zejména při poskytování knihovních a informačních služeb návštěvníkům NTK a při některých administrativně – provozních úkonech.

Vedení VŠCHT rozhodlo, že do nové budovy NTK se z její Ústřední knihovny přestěhují „jen“ tištěné svazky archivních periodik z oblasti chemie v celkovém počtu kolem 28 tisíc dokumentů. Společná smlouva o spolupráci při ochraně a správě tohoto fondu byla uzavřena v červenci 2009.

S oběma vysokými školami se rovněž dohodlo předávání dat o zaměstnancích a studentech vysokých škol za účelem zjednodušení vstupu do budovy NTK.

Nájemci v NTK

Komise pro výběr nájemců vybrala v roce 2009 nájemce dalších zatím neobsazených prostor, a to podzemních garáží, kavárny a parteru mezonetu B pro účely prodejny výpočetní techniky a učebních skript. S oběma vysokými školami bylo podepsané memorandum o umístění vydavatelství ČVUT a VŠCHT v mezonetu A.

V roce 2009 byly uzavřeny nájemní smlouvy s Městskou knihovnou Praha (pobočka Dejvice), ČVUT (kanceláře, knižní sklady), mobilními operátory Vodafone a T-Mobile (nebytové prostory), Českou spořitelnou (provozování bankomatu), Ing. Michalem Jančou (provozování nápojových a prodejních automatů), AMORTIS a. s. (podzemní parkoviště), mamacoffee s. r. o. (kavárna/restaurace), IKAN partner s. r. o. (prodejna výpočetní techniky) a Fakultou informačních technologií ČVUT (počítačová učebna a krátkodobé nájmy dalších prostor).

I pro útvar informačních a komunikačních technologií byl rok 2009 velmi netypický a představoval zlom v jeho organizaci. Přestože knihovna přistoupila po nezbytně nutnou dobu k dočasnému omezení velké části svých služeb čtenářům, interní IT služby byly pro úspěšné přestěhování zapotřebí v podstatě nepřetržitě. Byli jsme tedy nuceni zahájit stěhování Státní technické knihovny do nových prostor dejvické budovy tím, že společně s dodavatelem jsme postupně oživilí jádro nové dejvické IT infrastruktury, obě lokality propojili tak, aby se všem uživatelům jevíly jako jedna velká virtuální síť a pracovníkům knihovny, doslova pod rukama, přestěhovali informační systémy knihovny do nové budovy. Jednalo se tak o „neviditelný“ předvoj velkého stěhování, který nemá v historii naší knihovny obdoby.

Další velkou výzvou pro knihovnu byl fakt, že z dlouholetého nájemce části Klementina se stal majitel nové, krásné, velké a technologiemi přetékané budovy. Bylo mj. nutno začít užívat a spravovat systémy s tím spojené, které jsme v Klementinu buď nepoužívali vůbec, nebo je čerpali jako služby od nájemce. Pro útvar ICT to znamenalo především systémy elektronické kontroly vstupu, kamerový systém, systém elektronického zabezpečení budovy a služby telefonní ústředny. S vypětím všech sil se i tyto systémy podařilo zvládnout a k naší velké spokojenosti se činnosti související se správou a provozem domu podařilo ve značné míře delegovat odbornému Facility managerovi, bez kterého si provoz moderního domu, jako je právě naše nová knihovna, snad nelze ani představit.

Významně se projevil i fakt, že jsme se přestěhovali do dejvického vysokoškolského kampusu. Podařilo se navázat základní vztahy s našimi partnery (ČVUT a VŠCHT) a mj. úspěšně propojit naše přístupové systémy tak, aby se všichni studenti

a ostatní pracovníci těchto škol zcela transparentně dostali do chráněných veřejných prostor NTK (vč. našeho rozsáhlého knihovního fondu ve veřejném výběru), tak samozřejmě ke svým fondům u nás uloženým.

Velkým přínosem pro zákazníky nově otevřené knihovny jsou rozsáhlé studijní prostory. Záměrem tedy bylo umožnit našim zákazníkům maximální flexibilitu a samostatnost práce. Z technologického pohledu k tomu bezpochyby velmi napomáhá možnost bezdrátového připojení k datové i hlasové síti a Internetu. K tomu slouží dvě základní bezdrátové sítě (GSM a WiFi), které jsou pro zákazníky dostupné v podstatě v celé budově.

Vzhledem k velkému stěhování a značnému rozsahu nově oživaných technologií, jsme se společně s naším zřizovatelem a investorem celé akce, dohodli na principu postupného oživování dalších uživatelských technologií a služeb. Na příští rok nám tedy zůstává v plánu zprovoznit pro zákazníky NTK služby, které by měly uzavřít základní portfolio služeb nové knihovny. Jedná se především o veřejné počítače, samoobslužnou reprografii a pronájem studijních prostor pro individuální práci i týmovou spolupráci. Všechny služby jsou koncipovány primárně jako samoobslužné, opět pro zajištění maximální flexibility práce našich zákazníků.

Díky tomu, že knihovna dobře chápe význam ICT jak pro sebe, tak pro své zákazníky a podařilo se jí zvětšit kapacity útvaru ICT, daří se nám nejenom zachovat stávající služby, ale i zdárně nasazovat služby nové. Doufáme, že v tom budeme pokračovat příští rok i roky další.

Národní technická knihovna je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Sídlí a své služby provozuje od září 2009 ve své vlastní nové budově v Praze 6-Dejvicích. Kromě toho má NTK depozitní sklady v Praze 4-Písnici a ve Lhotě u Dolních Břežan.

Přibližně z 97 % je NTK financována přímo ze státního rozpočtu a ze 3 % výnosy ze svých služeb a čerpáním ze svých finančních fondů. Situace se změnila v roce 2010, kdy NTK posílí výrazně své výnosy příjmy z pronájmů v nové budově. Závazné ukazatele rozpočtu NTK na rok 2009 byly stanoveny v několika postupných úpravách.

Konečný rozpis závazných ukazatelů rozpočtu Národní technické knihovny na provoz na rok 2009 byl stanoven v následující výši:

Ukazatel	Částka v tis. Kč
Náklady na provoz celkem	243 235
Výnosy vlastní vč. čerpání z fondů	6 517
Prostředky ze zahraničí	0
Příspěvek na provoz celkem	236 718
Limit mzdových prostředků	40 603
v tom: – limit prostředků na platy	40 087
– limit OON	516
Příděl do FKSP	801
Ostatní běžné výdaje	195 314
Provozní běžné výdaje	181 684
Zákonné odvody	13 630
Limit počtu zaměstnanců – počet osob	156 osob

Rozpis prostředků na výzkum a vývoj byl NTK stanoven takto:

Ukazatel	Částka v tis. Kč
Dotace na výzkum a vývoj celkem	71 475
Limit mzdových prostředků	12
v tom: – limit prostředků na platy	12
– limit OON	0
Zákonné odvody	4
Příděl do FKSP	0
Ostatní běžné výdaje	71 459
Limit počtu zaměstnanců	0

Limit investičních prostředků ISPROFIN byl NTK stanoven ve výši 390 540 tisíc Kč a limit neinvestičních prostředků ISPROFIN ve výši 15 514 tisíc Kč.

Příspěvek poskytnutý na činnost NTK byl plně použit na zajištění činností vyplývajících pro NTK ze statutu. Výnosy celkem byly dosaženy v hlavní činnosti, jinou činnost NTK v roce 2009 nevykonávala. Hospodaření NTK bylo vyrovnané.

Hospodářský výsledek ve výši 78 181,11 tisíc Kč je výrazně ovlivněn nárůstem předplatného na časopisy v klasické i elektronické podobě. Nárůst předplatného na konci roku 2009 představuje částku 61 004,51 tisíc Kč. Zaplacené předplatné se časově rozlišuje a účtuje se na účet 381, nikoliv do nákladů účtové třídy 5, a proto zkresluje informaci o finanční situaci instituce. NTK má zlepšený hospodářský výsledek 78 milionů Kč, ale z toho již zaplatila přes 61 milionů Kč na navýšení předplatného na příští rok. Po odečtení této částky a dodatečných odvodů a vratek nevyčerpaných prostředků zbývá zlepšený hospodářský výsledek, který je finančně kryt, ve výši 17 162 647,79 Kč k přidělu do fondů organizace. Tohoto zlepšeného hospodářského výsledku bylo dosaženo především neplánovanou úsporou v odpisech budovy. Nově pořízená budova se neodpisuje dnem kolaudace, ani dnem uvedení do provozu, ale dnem podání žádosti o zapsání do katastru na Katastrální úřad. Protože žádost byla s ohledem na snahu vyřešit předem drobné úpravy vlastnictví pozemků mezi ČR – NTK a hl. m. Prahou podána až v srpnu 2009, po větší část roku nebyla budova odepisována.

Výnosy NTK v roce 2009 dosáhly výše 331 017,48 tisíc Kč. Z toho nejvyšší částku, tj. 324 137,34 tisíc Kč tvořily dotace zaúčtované na účet 691, z nich 15 503,34 tisíc Kč byly dotace na neinvestiční náklady související s financováním programů evidovaných v ISPROFIN a 441 tisíc Kč byly prostředky na VaV poskytnuté přímo od MK ČR, ne od MŠMT. Tržby z prodeje služeb knihovny (rešerše, MMS, kopie, obsahy periodik, členství) za rok 2009 dosáhly výše 1 815 639,66 Kč, zúčtování fondů (rezervní fond a fond odměn) výše 184 120 Kč. Jiné ostatní výnosy (poplatky za opožděné vrácení, uhrazené ztráty publikací, vložné za rekvalifikační kurzy, pronájmy, výnosy z min. účet. období, apod.) byly ve výši 4 292 931,87 Kč. Zbytek byl tvořen úroky z účtů, kursovými zisky apod.

Přehledné členění oblasti výnosů dává následující tabulka:

Ukazatel	Skutečnost v tis. Kč	Podrobnější členění
Příspěvek ze státního rozpočtu na provoz celkem	324 137,34	
Tržby ze služeb (rešerše, MMS, kopie, obsahy)	1 815,64	
Úroky	278,59	
Kursově zisky	261,21	
Zúčtování fondu v členění:	184,12	z toho:
• fond odměn		154,12
• rezervní fond (dary)		30,00
Jiné ostatní výnosy v členění:	4 292, 93	z toho:
• pronájem – byt, pozemek		45,39
• krátkodobé pronájmy		776,65
• dlouhodobé pronájmy		2 608,75
• pronájem vybavení		536,99
• vložné – kurzy		101,20
• EOD		131,54
• poplatky za opožd. vrácení a ztracené publikace		59,17
• ostatní		33,24
Ostatní	47,65	
Celkem	331 017,48	

Náklady NTK dosáhly výše 252 535,93 tisíc Kč. Největší nákladovou položkou v roce 2009 byla položka ostatní služby ve výši 140 332,58 tisíc Kč. Tato položka je velmi rozsáhlá a ve svém souhrnu zahrnuje služby od nájemného v Klementinu přes nákup software, úklid až po platby za telekomunikační spoje nebo platby za elektronické časopisy, které v této položce představují největší částku. Mzdové náklady dosáhly výše 40 904,39 tisíc Kč a jsou druhou nejvyšší nákladovou položkou v NTK. Třetí nejvyšší položkou byla položka – spotřeba materiálu s částkou 34 286,49 tisíc Kč. Tato položka zahrnuje kromě běžné spotřeby materiálu, a to od kancelářského materiál přes opravářský všeho druhu až po drobný dlouhodobý hmotný majetek, také nákup knihovního fondu v klasické, tj. tištěné formě. V roce 2009 se na nárůstu této položky mimořádně podílela částka 15 503,34 tisíc Kč – neinvestiční ISPROFIN – určená na vybavení nové budovy NTK v Dejvicích.

Pokud sečteme všechny položky, vč. V a V, z kterých je pořizován knihovní fond, ať v klasické nebo v elektronické podobě, zjistíme, že na nákup do knihovního fondu (knihy, časopisy, speciální informační zdroje a elektronické časopisy) bylo v roce 2009 vynaloženo 174 014,54 tisíc Kč. Tato částka zahrnuje i předplatné, které není zaúčtováno do nákladů, ale do nákladů příštích období, a proto se nepromítá do hospodaření roku 2009.

Finanční prostředky na V a V a ostatní účelově poskytnuté prostředky

Finanční prostředky dle účelu:

1. Dotace na výzkum a vývoj zahrnují finanční prostředky na „V a V účelový“, tj. na projekt VZ09003 z programu „Informační zdroje pro výzkum“ (INFOZ). Na projekt byla poskytnuta v roce 2009 částka 71 475 000 Kč, použito bylo 71 474 993 Kč. Nevyčerpaná částka 7 Kč z projektu VZ09003 byla do 15. února 2010 převedena na běžný účet cizích prostředků (depozitní účet) MŠMT číslo 6015-821001/0710.

2. Na projekt MŠMT „Hybridní knihovna“ byla MŠMT určena celková částka 51 189 000 Kč, z toho částka 24 000 000 Kč má rozpočtové zařazení § 3299 a částka 27 189 000 Kč má rozpočtové zařazení § 3314. Celá částka byla vyčerpána.
3. Na „příspěvek na činnost vázaný rozhodnutím zřizovatele na nákup IZ v náhradním řešení v roce 2009“ byly poskytnuty finanční prostředky ve výši 61 000 000 Kč. Celá částka byla vyčerpána.
4. V rámci programu Veřejné informační služby knihoven – VISK MK ČR, byly poskytnuty finanční prostředky na:
  - Projekt VISK 2 – „Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2009“ ve výši 16 tisíc Kč na OON. Celá částka byla vyčerpána.
  - Projekt VISK 8/B – „Zajištění provozu oborové brány TECH“ ve výši 26 tisíc Kč. Celá částka na projekt byla vyčerpána.
  - Projekt VISK 9 – „Harmonizace databáze personálních autorit STK se souborem národních autorit NK ČR, etapa V“ ve výši 65 tisíc Kč. Celá částka byla vyčerpána.Na projekty VISK MK ČR bylo přes MŠMT poskytnuto celkem 107 000 Kč.

5. Mezinárodní organizace – na platby členských příspěvků v roce 2009 byly MŠMT poskytnuty finanční prostředky ve výši 92 tisíc Kč. Částka byla vyčerpána.
6. Ostatní zdroje mimo kapitulu MŠMT
  - A. Projekt „Digitální knihovna pro šedou literaturu – funkční model a pilotní realizace“ – NUŠL. Projekt pokračuje z roku 2008. V roce 2009 byla NTK na řešení tohoto projektu poskytnuta přímo od MK ČR účelová dotace 441 tisíc Kč. NTK vyčerpala za rok 2009 celkem 427 054 Kč a částku 13 946 Kč vrátila v předepsaném termínu přímo MK ČR.
  - B. Projekt EU: e-Books on Demand – A European Library Network (EOD) – Contract no. 2009-0986/001-001 CU7. Hlavním řešitelem je Univerzitní knihovna v Innsbrucku, v projektu je zapojeno celkem 22 evropských knihoven.

Projekt je zaměřen na podporu služby digitalizace na objednávku (e-Book on Demand). Projekt bude ukončen 30. 4. 2013. NTK vyčerpala poskytnutou částku ve výši 131 537,51 Kč.

Programy reprodukce majetku

Největší a jedinou položkou je dokončení akce výstavba budovy Národní technické knihovny – akce ISPROFIN 233 01B 001 – „STK – výstavba nové budovy NTK“. Akce je financována jako individuální investiční dotace (účet 908). Rozpočet na rok 2009 byl ve výši 390 540 tisíc Kč na kapitálové výdaje, skutečnost čerpání byla 390 219 170,28 Kč, z toho 314 miliónů Kč byla splátka firmě Sekyra Group. V rámci ISPROFIN byla dále v rozpočtu položka neinvestičních výdajů ve výši 15 514 tisíc Kč na dovybavení NTK především výpočetní technikou. Skutečnost čerpání byla 15 503 344,34 Kč.

K výstavbě budovy Národní technické knihovny:

Stavba byla úspěšně dokončena a předána 31. 12. 2008. První čtyři měsíce roku 2009 měsíce probíhalo odstraňování vad a nedodělků a od května do 9. září přestěhování a příprava na provoz knihovny. Ve stejné době byly odstraňovány nedodělky na dodatečném vybavení NTK především výpočetní a informační technikou a na orientačním a navigačním systému budovy.

Financování této náročné investiční akce probíhalo a po celou dobu pod dohledem odboru investic 19 MŠMT. Pro tento útvar zpracovávala NTK pravidelné čtvrtletní situační zprávy o průběhu výstavby NTK. Veškeré věcné, rozpočtové a smluvní změny stejně tak jako dodržování rozpočtové kázně celé akce byly kontrolovány a schvalovány výše uvedeným útvarem MŠMT, který rovněž uvolňoval limit čerpání finančních prostředků akce. Byly mu rovněž zasilány na předepsaných formulářích PROGFIN a ISPROFIN podklady pro finanční vypořádání vztahů vyplývajících z financování programů reprodukce majetku na rok 2009. Vnitřní kontrolní systém v NTK hlídal, aby poskytnuté finanční prostředky na stavbu

NTK byly čerpány k povolenému účelu v souladu s uzavřenými smlouvami a ve schválené výši.

Prostředků fondu reprodukce majetku bylo na financování a pořízení a technického zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku v roce 2009 použito celkem 6 655 575,16 Kč. Zdroji fondu reprodukce majetku byly v roce 2009 odpisy ve výši 11 254 tisíc Kč.

Investice do dlouhodobého majetku profinancované z FRM jsou uvedeny v následujícím přehledu:

Rozšíření SW ALEPH 500.18	3 876 994 Kč
Notebook	53 550 Kč
Terminál čárových kódů	110 051 Kč
Tiskárny	216 366 Kč
SW pro NUŠL	702 100 Kč
SW Audit PRO	167 299 Kč
SW Kaspersky Work Space	64 580 Kč
Licence – terminál	111 518 Kč
drobná VT	62 832 Kč
Stavební úpravy NTK	501 916 Kč
Stavební úpravy NTK	421 900 Kč
Stavební úpravy NTK	366 469 Kč
Celkem	6 655 575 Kč

Péče o zaměstnance

Národní technická knihovna zajišťovala svým zaměstnancům závodní stravování formou poskytování stravovacích poukázek „Tiket Restaurant“ firmy Accor Services CZ s. r. o., tj. stravování zaměstnanců v provozovnách veřejného stravování nebo v restauračních zařízeních.

Smlouvu o poskytování závodní preventivní péče má NTK uzavřenou se Všeobecnou fakultní nemocnicí v Praze. Závodní preventivní péči poskytovala v roce 2009 zaměstnancům NTK lékařka VFN v prostorách Magistrátu hlavního města Prahy každý pracovní den v době od 8.00 do 13.00 hodin.

Další pravidelná péče o zaměstnance NTK byla realizována prostřednictvím Fondu kulturních a sociálních potřeb – rekreace dětí zaměstnanců, dary při životních a pracovních výročích, sociální půjčky a výpomoci. Na závěr roku byl, již tradičně, pro zaměstnance a přátele NTK uspořádán vánoční koncert v nové budově NTK.

Organizační struktura

Národní technické knihovny k 1. 9. 2009

1	Ředitel NTK
101	Náměstek pro strategické plánování
2	Kancelář ředitele
201	Sekretariát
202	Referát finanční kontroly
21	České národní středisko ISSN
3	Odbor ekonomický
301	Referát financí, rozpočtu a daně
302	Referát pokladen
303	Referát evidence majetku a inventury
31	Oddělení personální
32	Oddělení účtárny
4	Odbor fondů a služeb
401	Referát historického fondu
41	Oddělení akvizice
42	Oddělení správy katalogu a ANL
43	Oddělení správy autoritních souborů
44	Oddělení základních služeb
441	Referát informačních služeb
442	Referát výpůjčních služeb
443	Referát skladů
45	Oddělení meziknihovnických služeb
46	Oddělení speciálních služeb
47	Oddělení správy a ochrany fondů
471	Referát obsahové prověrky fondů
472	Referát revize knihovnických fondů
5	Odbor projektů a inovací
501	Referát PSH
51	Oddělení Digitální národní technické knihovny
52	Oddělení rozvoje elektronických služeb

6	Odbor informačních a komunikačních technologií
601	Referát koncepce a systémové integrace ICT
602	Referát správy ICT majetku
61	Oddělení provozu a podpory ICT
62	Oddělení správy aplikací
63	Oddělení audiovizuální techniky
7	Oddělení marketingu a vzdělávání
701	Referát vzdělávání
8	Oddělení správy a provozu
801	Referát správy nemovitostí
802	Referát provozu

		2008	2009	09/08
FONDY				
stav primárních fondů k 31. 12.	celkem	1 434 295	1 416 237	99 %
základní fond		1 104 096	1 094 601	99 %
speciální fond		81 965	82 215	100 %
fond mikrografických médií		248 081	239 268	96 %
fond elektronických dokumentů		153	153	100 %
volně přístupno	celkem	69 986	7 621	11 %
přírůstek primárních fondů	celkem	13 806	6 538	47 %
základní fond		7 096	6 288	89 %
speciální fond		6 706	250	4 %
fond elektronických dokumentů		4	0	0 %
počet odebíraných titulů časopisů		1 788	1 634	91 %
úbytek primárních fondů	celkem	66 840	24 596	37 %
počet záznamů v listkových katalozích		4 323 841	4 323 841	100 %
počet využívanýchází dat (kromě VPK a STM)		26	27	104 %
vlastních		5	3	60 %
na CD-ROM		7	7	100 %
on-line na základě licence		14	17	121 %
počet záznamů uživatelskýchází vlastních vč. OPAC		727 114	761 507	105 %
SLUŽBY				
výpůjčky z fondů knihovny	celkem	113 506	42 462	37 %
ze základního fondu vč. prodloužení		105 172	41 501	39 %
absenční osobní		91 633	40 150	44 %
MS		9 755	6 981	72 %
MMS		130	51	39 %
prezenční protokolované		11 703	1 351	12 %
ze speciálního fondu		8 334	961	12 %
absenční osobní		25	1	4 %
prezenční protokolované		149	15	10 %
z archivu FL		15	2	13 %
z fondu norem		5 223	624	12 %
z fondu mikrografických médií		174	16	9 %
výpůjčky elektronických dokumentů		73	18	25 %
výpůjčky z fondů zahraničních knihoven		7 583	4 882	64 %
reprografické služby				
vyřízeno externích požadavků	celkem	17 364	10 449	60 %
zhotoveno jednotek (vč. interních)	celkem	161 670	187 053	116 %
xerokopii (stran)		105 097	154 183	147 %
zvětšenin (kusů)		252	4	2 %
kopii (souborů/stran) doručených elektronicky		56 321	32 866	58 %
VPK A PORTÁL STM				
báze dat VPK		17 973	20 625	115 %
služby VPK prostřednictvím NTK		36 165	23 109	64 %
katalog STM		48 606	48 606	100 %
VZDĚLÁVÁNÍ				
počet vzdělávacích akcí		239	182	76 %
počet účastníků celkem		961	1 238	129 %
UŽIVATELÉ				
počet fyzických a virtuálních uživatelů		7 793	11 958	153 %
počet návštěvníků knihovny za rok		393 106	189 129	48 %
ÚDAJE PRO STÁTNÍ STATISTIKU				
na nákup literatury vynaloženo	v tis. Kč	59 886	174 529	291 %
počet míst ve studovnách		119	1 322	1 111 %
počet zpracovaných rešerší a bibliografií		9	29	322 %
počet vydaných publikací		13	14	108 %
přepočtený stav pracovníků knihovny		144,22	167,15	116 %

A. Fondy

1. Stav, přírůstek a úbytek primárních fondů (knihovních jednotek/svazků)

číslo	údaj	stav 2008	přírůstek 2008	přírůstek 2009
1	stav primárních fondů celkem	1 434 295	13 806	6 538
1.1	základní fond	1 104 096	7 096	6 288
1.1.1	knihy a seriály	691 002	2 681	2 776
1.1.2	vázané časopisy ¹	413 094	4 415	3 512
1.2	speciální fond	81 965	6 706	250
1.2.1	adresáře a veletržní katalogy	1 213	9	14
1.2.2	disertace	7 399	91	134
1.2.3	výzkumné zprávy	533	18	25
1.2.4	normy	63 174	6 496	0
1.2.5	ostatní (FIZ)	9 646	92	77
1.3	fond mikrografických médií	248 081	0	0
1.4	elektronické dokumenty ²	153	4	0

¹ Počet jednotek svázaných v daném roce.

² Zahnuje pouze samostatné elektronické dokumenty, nejsou započteny databáze na CD-ROM v síti STK.

2. Fond přístupný ve studovnách

číslo	údaj	stav 2008	přírůstek	úbytek 2009 (přemístěno)	stav 2009
2.	přístupný fond celkem	69 986	412	62 777	7 621
2.1	knihy	3 821	0	2 835	986
2.2	tituly časopisů	1 848	89	6	1 931
2.2.1	z toho firemních	269	0	0	269
2.3	speciální fond	60 054	0	59 573	481
2.3.1	adresáře a veletržní katalogy	563	0	419	144
2.3.2	normy	58 699	0	58 699	0
2.3.3	ostatní	792	0	455	337
2.4	elektronické dokumenty	4 263	323	363	4 223
2.4.1	primární	137	9	0	146
2.4.2	sekundární (referenční)	22	9	0	31
2.4.3	přílohy (CD-ROM)	4 104	305	363	4 046

4. Skladba přírůstku časopisů

4.1 Odebírané časopisy

číslo	údaj	2005	2006
4.1	počet titulů celkem	1 524	1 711
4.1.1	základní fond	1 524	1 711
4.1.1.1	z toho firemní časopisy	255	246

přír. 09/08 v %	úbytek 2008	úbytek 2009	úbyt. 09/08 v %	stav 2009	stav 09/08 v %
47,4 %	66 840	24 596	36,8 %	1 416 237	98,7 %
88,6 %	29 961	15 783	52,7 %	1 094 601	99,1 %
103,5 %	29 267	11 840	40,5 %	681 938	98,7 %
79,5 %	694	3 943	568,2 %	412 663	99,9 %
3,7 %	8 164	0	0,0 %	82 215	100,3 %
155,6 %	0	0		1 227	101,2 %
147,3 %	0	0		7 533	101,8 %
138,9 %	0	0		558	104,7 %
0,0 %	0	0		63 174	100,0 %
83,7 %	8 164	0	0,0 %	9 723	100,8 %
	28 715	8 813	30,7 %	239 268	96,4 %
0,0 %	0	0		153	100,0 %

3. Skladba přírůstku knih, seriálů a firemní literatury

3.1 Základní fond – knihy a seriály

číslo	údaj	nákup	dar	náhrady	celkem	v %
3.1	knihy a seriály	2 350	225	7	2 582	100,0 %
3.1.1	domácí	1 676	175	7	1 858	72,0 %
3.1.2	zahraniční	674	50	0	724	28,0 %

2007	2008	2009	06/05 v %	07/06 v %	08/07 v %	09/08 v %
1 746	1 788	1 634	112,3 %	102,0 %	102,4 %	91,4 %
1 746	1 788	1 634	112,3 %	102,0 %	102,4 %	91,4 %
233	229	236	96,5 %	94,7 %	98,3 %	103,1 %

4.2 Skladba odebíraných titulů podle původu a způsobu nabytí

číslo	údaj	nákup	nákup i dar	dar vč. vyžádaného	celkem	%
4.2	tituly časopisů celkem	1 279	16	339	1 634	100,0 %
4.2.1	domácí	279	14	138	431	26,4 %
4.2.2	zahraniční	1 000	2	201	1 203	73,6 %

5. Tvorba katalogů

5.1 Zpracování fondu

číslo	údaj	2005	2006
5.1	věcné zpracování	6 591	4 322
5.1.1	knih	2 963	2 320
5.1.2	časopisů	54	71
5.1.3	disertací	1 124	797
5.1.4	výzkumných zpráv	37	0
5.1.5	FL (tituly)	426	213
5.1.6	mikrografických médií	0	7
5.1.7	elektronických médií	18	20
5.1.8	retrospektivní zpracování	1 969	894
5.2	jmenné zpracování	5 450	3 541
5.2.1	knih	2 748	2 117
5.2.2	časopisů	76	143
5.2.3	disertací	1 681	975
5.2.4	výzkumných zpráv	38	0
5.2.5	FL (tituly)	889	281
5.2.6	mikrografických médií	0	7
5.2.7	elektronických médií	18	18
5.2.8	elektronických knih (e-book)		
5.3	revize záznamů elektroníc. katalogů		
5.3.1	zrevidováno záznamů celkem	29 764	7 435
5.3.2	katalog knih	28 993	2 311
5.3.3	katalog časopisů	771	5 124
5.4	Autoritní záznamy		
5.4.1	Autoritní záznamy – nové		
5.4.1.1	personální autority do NK		
5.4.1.2	korporativní autority do NK		
5.4.1.3	geografické autority do NK		
5.4.2	Autoritní záznamy – stažené		
5.4.2.1	staženo – personální		
5.4.2.2	staženo – korporace		
5.5	Library of Congress Classification		
5.5.1	nové přírůstky		
5.5.2	retrospektivní zpracování		
5.5.3	časopisy		
5.5.4	automat. indexace INCAD		
5.5.5	revize LCC		

2007	2008	2009	06/05 v %	07/06 v %	08/07 v %	09/08 v %
4 170	4 059	2 702	65,6 %	96,5 %	97,3 %	66,6 %
1 904	1 886	1 451	78,3 %	82,1 %	99,1 %	76,9 %
128	78	121	131,5 %	180,3 %	60,9 %	155,1 %
447	181	128	70,9 %	56,1 %	40,5 %	70,7 %
0	0	0	0,0 %			
115	107	114	50,0 %	54,0 %	93,0 %	106,5 %
0	0	0		0,0 %		
2	477	52	111,1 %	10,0 %	23850,0 %	10,9 %
1 574	1 330	836	45,4 %	176,1 %	84,5 %	62,9 %
2 831	2 812	1 742	65,0 %	79,9 %	99,3 %	61,9 %
1 920	1 830	1 479	77,0 %	90,7 %	95,3 %	80,8 %
337	159	130	188,2 %	235,7 %	47,2 %	81,8 %
460	200	44	58,0 %	47,2 %	43,5 %	22,0 %
21	3	9	0,0 %		14,3 %	300,0 %
91	124	60	31,6 %	32,4 %	136,3 %	48,4 %
0	0	0		0,0 %		
2	12	0	100,0 %	11,1 %	600,0 %	0,0 %
	484	20				4,1 %
10 618	9 566	7 065	25,0 %	142,8 %	90,1 %	73,9 %
3 624	4 546	4 965	8,0 %	156,8 %	125,4 %	109,2 %
6 994	5 020	2 100	664,6 %	136,5 %	71,8 %	41,8 %
6 910	6 854	5 239			99,2 %	76,4 %
3 245	2 484	1 019			76,5 %	41,0 %
2 682	2 093	922			78,0 %	44,1 %
510	368	96			72,2 %	26,1 %
53	23	1			43,4 %	4,3 %
3 665	4 370	4 220			119,2 %	96,6 %
3 083	3 612	3 248			117,2 %	89,9 %
582	758	972			130,2 %	128,2 %
15 329	106 021	16 155			691,6 %	15,2 %
1 413	1 679	1 642			118,8 %	97,8 %
13 614	8 593	5 634			63,1 %	65,6 %
302	1 772	176			586,8 %	9,9 %
	93 977	0				0,0 %
		8 703				

5.6 Lístkové katalogy (počet záznamů)

číslo	údaj	stav 2008	přírůstek 2009	stav 2009
5.6	lístkové katalogy celkem	4 323 841	0	4 323 841
5.6.1	služební katalogy a seznamy celkem	2 076 395	0	2 076 395
5.6.1.1	generální katalog knih ¹	826 521	0	826 521
5.6.1.2	generální katalog časopisů	458 984	0	458 984
5.6.1.3	přírůstkový seznam knih ²	219 982	0	219 982
5.6.1.4	přírůstkový seznam časop. ²	131 580	0	131 580
5.6.1.5	místní seznam knih ²	209 237	0	209 237
5.6.1.6	místní seznam časopisů ²	230 091	0	230 091
5.6.2	čtenářské katalogy celkem ³	2 247 446	0	2 247 446
5.6.2.1	jmenný	809 344	0	809 344
5.6.2.2	předmětový	462 289	0	462 289
5.6.2.3	systematický	718 084	0	718 084
5.6.2.4	časopisů názvový	205 073	0	205 073
5.6.2.5	časopisů systematický	28 460	0	28 460
5.6.2.6	katalog novinek časopisů	24 196	0	24 196

¹ lístkový GK knih není doplňován novými přírůstky od r. 2003

² lístkové přírůstkové a místní seznamy nejsou doplňovány

³ lístkové čtenářské katalogy knih se nedoplňují novými přírůstky od r. 1999, časopisů od 1. 7. 2006

5.6.3 Údržba lístkových katalogů

číslo	údaj	2008	2009
5.6.3.1	zrevidováno záznamů	6 540	788
5.6.3.2	doplněno záznamů	0	0
5.6.3.3	vyřazeno záznamů	5 968	1 063

6. Obsahová prověrka a generální inventární revize fondů

6.1 Obsahová prověrka

číslo	v rámci obsahové prověrky bylo	prověřeno knih. jednotek	vyřazeno
6.1	základní fond a firemní literatura celkem	4 401	2 641
6.1.1	základní fond	4 401	2 641
6.1.2	firemní literatura	0	0

6.2 Generální inventární revize

číslo	fyzicky bylo zrevidováno	knih. jedn.
6.2	revize dle zákona 257/2001 Sb. – zákl. fond	77 308

7. Báze dat

7.1 Báze dat pro uživatele¹

číslo	údaj	počet záznamů		
		stav 2008	změny 2009	stav 2009
7.1.1	báze dat NTK přístupné službami internetu	727 114	34 393	761 507
7.1.1.1	OPAC	629 469	33 872	663 341
7.1.1.3	firemní literatura ²	38 637	0	38 637
7.1.1.4	česká národní databáze ISSN	10 208	521	10 729
7.1.1.5	normy ČSN ³	48 800	0	48 800
		početází		
7.1.2	báze dat získávané	21	3	24
7.1.2.1	báze dat na CD-ROM	7	0	7
7.1.2.2	báze dat on-line na základě licence	14	3	17
7.1.2.2.1	NTK	4	3	7
7.1.2.2.2	NTK jako garanta konsorcia	4	0	4
7.1.2.2.3	NTK jako členu konsorcia	6	0	6
7.1.3	báze dat on-line volně přístupné	6	0	6

¹ Báze VPK a STM viz část C

² Uzavřená DB firemní literatury z let 1995–1999

³ ČSN, které jsou ve fondu STK (1990–2003)

7.2 Báze dat pro služební potřebu

číslo	údaj	počet záznamů		
		stav 2008	změny 2009	stav 2009
7.2	báze dat pro služební potřebu celkem ¹	740 398	11 426	751 824
7.2.1	BD Katalog NTK	648 804	15 162	663 966
7.2.1.1	monografie	607 223	3 625	610 848
7.2.1.2	časopisy	19 335	240	19 575
7.2.1.3	historický fond	23 215	0	23 215
7.2.1.4	elektronické zdroje	18	6	24
7.2.1.5	disertace	851	292	1 143
7.2.1.6	analytický popis	5 437	3 724	9 161
7.2.3	evidence uživatelů	63 891	1 961	65 852
7.2.5	evidence čar. kódů knihoven	2 873	409	3 282
7.2.6	bibliografie literatury o NTK	1 401	648	2 049
7.2.7	BD ČNS ISSN	10 208	521	10 729
7.2.8	SIGLE ²	5 946	0	5 946

¹ Úbytek počtu záznamů vznikl po konverzi dat z KP-Win do Aleph 500 (deduplikace záznamů)

² V souvislosti s ukončením EAGLE byla databáze SIGLE uzavřena v 1. pol. 2005

7.3 Báze dat interní

číslo	název
7.3	báze dat interní
7.3.1	evidence požadavků MMS
7.3.2	firemní literatura
7.3.3	evidence mikrofiší
7.3.4	bibliografie literatury o NTK
7.3.5	výzkumné zprávy NTK

7.4 Hospodářsko-správní báze dat pro služební potřebu

číslo	název
7.4	hospodářsko-správní báze dat
7.4.1	personalistika Elanor Global
7.4.2	mzdy Elanor Global
7.4.3	účetnictví
7.4.4	majetek
7.4.5	rozpočty iFIS
7.4.6	finance iFIS
7.4.7	evidence komponent výpočetní techniky
7.4.8	evidence instalačních protokolů
7.4.9	evidence specifikačních listů

číslo	fond	absenční výpůjčky			
		osobní		MS, MMS	
		2008	2009	2008	2009
1.2	celkem	91 658	40 151	486	276
1.2.1	ZF	91 633	40 150	486	276
1.2.2	SF	25	1	0	0

číslo	služba	požadavky			kladně vyřízeno výpůjčkou	
		2008	2009	09/08 v %	2008	2009
1.3	celkem MS,MMS	10 882	7 190	66,1 %	486	270
1.3.1	MS ZF	10 738	7 137	66,5 %	473	270
1.3.2	MMS	144	53	36,8 %	13	0

B. Služby

10 mm <

1. Výpůjčky

1.1 Celkový počet výpůjček včetně interních (bez reprografických služeb)

číslo	údaj	2008	2009	09/08 v %
1.1	počet výpůjček celkem ¹	113 506	42 462	37,4 %
1.1.1	základní fond	105 172	41 501	39,5 %
1.1.2	speciální fond	8 334	961	11,5 %
1.1.2.1	FL ²	15	2	13,3 %
1.1.2.2	normy	5 223	624	11,9 %
1.1.2.3	mikromédia	174	16	9,2 %
1.1.2.4	elektronické dokumenty ³	73	18	24,7 %
1.1.2.5	sbírka zákonů	2 849	301	10,6 %

¹ neevidované výpůjčky neuvedeny

² výpůjčky z archivu FL

³ zahrnuje pouze výpůjčky samostatných elektronických dokumentů

1.2 Skladba výpůjček z fondů NTK externím uživatelům

(vč. reprografických služeb nahrazujících výpůjčku)

	absenční výpůjčky celkem			prezenční výpůjčky protokolované ¹		
	2008	2009	09/08	2008	2009	09/08
	92 144	40 427	43,9 %	11 852	1 366	11,5 %
	92 119	40 426	43,9 %	11 703	1 351	11,5 %
	25	1	4,0 %	149	15	10,1 %

¹ Protokolované výpůjčky = výpůjčky ze skladu do studovny a výpůjčky v RS (normy, zákony a FL)

ZF – základní fond

SF – speciální fond

MS – meziknihovní služby

MMS – mezinárodní MS

1.3 Skladba výpůjček MS a MMS ze základního fondu NTK

jiným knihovnám

	kladně vyřízeno				celkem		% kladně vyřízených požadavků	
	kopii		elektronickou ¹		2008	2009	08 v %	09 v %
	papírovou	2009	2008	2009				
	2 108	4 069	7 291	2 693	9 885	7 032	90,8 %	97,8 %
	2 103	4 069	7 179	2 642	9 755	6 981	90,8 %	97,8 %
	5	0	112	51	130	51	90,3 %	96,2 %

¹ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

57 / 6

20 mm

1.4 Výpůjčky ze zahraničních knihoven (MMS) zajištěné pro uživatele NTK

číslo	služba	požadavky			kladně vyřízeno výpůjčkou	
		2008	2009	09/08 v %	2008	2009
1.4	MMS celkem	8 336	5 511	66,1 %	1 310	980

¹ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

1.5 Pořadí zemí podle počtu vyřízených požadavků ze zahraničí

pořadí	název země	počet výpůjček
1.	Německo	2945
2.	Norsko	947
3.	Nizozemsko	522
4.	Velká Británie	174
5.	Švédsko	164

2. Interní výpůjčky z fondu NTK a další interní služby

číslo	údaj	2008	2009	09/08 v %
2.1	interní výpůjčky celkem	638	307	48,1 %
2.1.1	krátkodobé	182	nesl.	0,0 %
2.1.2	dlouhodobé	99	nesl.	0,0 %
2.1.3	služební fond a spotřeba	300	300	100,0 %
2.1.4	cirkulace časopisů	57	7	12,3 %
2.2	výpůjčky z jiných knihoven	112	86	76,8 %

3. Provoz skladů

číslo	služba	požadavky	
		2008	2009
3.	provoz skladů celkem	45 241	12 293
3.1	z toho z depozitn. skladů	8 089	2 531

papírovou		kopii		kladně vyřízeno		celkem		% kladně vyřízených požadavků	
2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	08 v %	09 v %
1 619	845	4 654	3 057	7 583	4 882	91,0 %	88,6 %		

1.6 Pořadí zemí podle počtu vyřízených požadavků vyžádaných z NTK

pořadí	název země	počet výpůjček
1.	SR	67
2.	Polsko	3
3.	USA	1

kladně vyřízeno		kl. vyř./pož. v %		expedováno svazků	
2008	2009	2008	2009	2008	2009
44 478	12 031	98,3 %	97,9 %	45 973	12 095
7 452	2 407	92,1 %	95,1 %	8 510	2 467

4. Provoz reprografie

4.1 Přehled požadavků na reprografické služby nahrazující výpůjčku¹

číslo	údaj	2009	2009	09/08 v %
4.1	vyríženo požadavků celkem	17 364	10 449	60,2 %
4.1.1	ve studovnách	5 207	2 132	40,9 %
4.1.2	v laboratoři	12 157	8 317	68,4 %
4.1.2.1	poštou	1 497	1 618	108,1 %
4.1.2.2	osobně	2 739	1 550	56,6 %
4.1.2.3	prostřed. WWW	7 921	5 149	65,0 %

¹ Bez samoobslužné kopírky, která sleduje počet zhotovených kopií, ale neumožňuje sledovat počet požadavků

4.2. Výkon reprografické laboratoře (v kusech)

číslo	údaj	2008	2009	09/08 v %
4.2	výkon reprograf. laboratoře celkem	93 140	109 029	117,1 %
4.2.1	kopie papírové	36 567	76 159	208,3 %
4.2.2	zvětšeniny	252	4	1,6 %
4.2.3	kopie elektronické ¹	56 321	32 866	58,4 %

¹ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

4.3. Výkon pohotovostních kopírek (v kusech)

číslo	údaj	2008	2009	09/08 v %
4.3	celkem kopírky	68 530	78 024	113,9 %
4.3.1	všeobecná studovna	24 190	12 107	50,0 %
4.3.2	referenč. středisko	1 634	55	3,4 %
4.3.3	hala služeb	470	0	0,0 %
4.3.4	depozitní sklad	1 192	1 862	156,2 %
4.3.5	služební	41 044	64 000	155,9 %

5. Rešerše, písemné informace

5.1 Rešerše

číslo	druh	z www		09/08
		2008	2009	v %
5.1	Celkem	9	29	322,2 %

5.2 Písemné informace (individuální)

číslo údaj				09/08 v %
5.2	poskytnuto písemných informací	6 026	4 809	79,8 %
5.2.1	z toho e-mailem	5 070	3 965	78,2 %

10 mm <

6. Publikace (název publikace a měsíc vydání)

Letáky:

Uzavření STK a stěhování fondu, 600 ks., I/2009
Otevřeme v září, 250 ks., VIII/2009
09\09\09, 800 ks., IX/2009
NTK Kudy-Kam, 15 000 ks., IX/2009
Rešerše, 500 ks., X/2009
EOD, 500 ks., XI/2009

Plakáty:

STK/NTK, 20 ks., II/2010
Plakáty, různé, 80 ks., průběžně

Publikace:

Národní technická knihovna (česká verze), 196 s., 1 000 ks., IX/2009,
ISBN 978-80-86504-19-3
National Technical Library (anglická verze), 196 s., 1 000 ks., IX/2009,
ISBN 978-80-86504-20-9
Knihovní řád NTK, 2 000 ks., průběžně
Knihovní řád VPK, 150 ks., průběžně

Drobné tisky:

Pozvánka na otevření knihovny, 1 400 ks., IX/2009
PF 2010, 800 ks., XII/2009

57 / 9

7. Počet vzdělávacích akcí, školení a seminářů

číslo údaj		2008	2009	09/08 v %
7.1	vzdělávací projekty celkem	25	18	72,0 %
7.2	vzdělávací akce celkem	239	182	76,2 %
7.2.1	interní	53	22	41,5 %
7.2.2	pro odbornou veřejnost	186	160	86,0 %
7.3	počet hodin celkem	507	448	88,4 %
7.4	počet účastníků celkem	961	1 238	128,8 %

20 mm

8. Počet registrovaných uživatelů a počet registrovaných návštěvníků NTK

číslo	údaj	2008	2009	09/08 v %
8.1	Uživatelů registrováno celkem	62 386	22 271	35,7 %
8.1.1	fyzičtí uživatelé	7 144	11 281	157,9 %
8.1.1.1	instituce	34	34	100,0 %
8.1.1.2	studenti	4 070	5 668	139,3 %
8.1.1.3	cizinci	69	577	836,2 %
8.1.1.4	ostatní	2 971	5 002	168,4 %
8.1.3	virtuální uživatelé	649	677	104,3 %
8.1.3.1	instituce	297	306	103,0 %
8.1.3.2	jednotlivci	352	371	105,4 %
8.2	počet návštěvníků celkem	393 106	189 129	48,1 %
8.2.1	fyzičtí návštěvníci	45 839	92 362	201,5 %
8.2.1.1	všeobecné studovny	9 055	4 337	47,9 %
8.2.1.2	referenčního střediska	2 221	429	19,3 %
8.2.1.3	uživatelé internetu	10 689	1 840	17,2 %
8.2.2	virtuální návštěvníci	347 267	96 767	27,9 %

C. Virtuální polytechnická knihovna

a Portál STM

10 mm <

1. Báze dat Virtuální polytechnické knihovny

číslo	údaj	počet záznamů			
		stav 2008	změny 2009	stav 2009	09/08 v %
1.	báze dat Virtuální polytechnické knihovny	17 973	2 652	20 625	114,8 %
1.1	souborný katalog VPK	17 324	2 624	19 948	115,1 %
1.2	báze dat majitelů uživatelských kont VPK	649	28	677	104,3 %
1.2.1	z toho konta poskytovatelů služeb VPK	46	2	48	104,3 %

2. Služby Virtuální polytechnické knihovny

číslo	údaj	2008	2009	09/08 v %
2.	služby Virtuální polytechnické knihovny	36 165	23 109	63,9 %
2.1	požadavky na kopie celkem	28 663	18 143	63,3 %
2.1.1	z toho vyřízené celkem	24 940	15 750	63,2 %
2.1.1.1	z fondu NTK	7 922	5 176	65,3 %
2.1.1.2	z fondu jiné knihovny VPK	17 018	10 574	62,1 %
2.2	požadavky na MMS ¹	7 502	4 966	66,2 %
2.2.1	z toho vyřízené ²	6 830	4 420	64,7 %

¹ mezinárodní meziknihovní služby

² vyřizuje pouze NTK jako servisní centrum VPK

57 / 8

3. Báze vytvářené pro Portál STM (Science, Technology, Medicine)

Číslo	Údaj	Stav 2008	Změny 2009	Stav 2009	09/08 v %
3.	Katalog STM	48 606	0	48 606	100,0 %

> 20 mm

Výroční zpráva Národní technické knihovny 2009

Autoři textů Jan Bayer Alena Brůžková Blanka Gerlachová
Eva Jeřábková Ivana Kinzlerová Marta Kistanová
Zdenka Kloučková Darina Kožuchová Jitka Marhoulová
Želmíra Petrová Pavel Procházka Petra Procházková
Radka Římanová Barbora Sadílková Marie Sedláčková
Jakub Sháněl Martin Svoboda Eva Šebková
Marie Vadlejchová Štěpánka Žižková

Fotografie Lukáš Kalivoda Andrej Suchan

Grafická úprava Lukáš Kalivoda

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

Technická 6
Praha 6

2010

Účelová publikace Neprodejné

NTK 1